

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Staff Nyrsio
Nurse Staffing

Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016: Canllawiau Gweithredol

Cynnwys

Rhagair	4
Crynodeb Gweithredol	5
Trosolwg	6
Cyflwyniad	6
Rhestr termau.....	6
Beth yw Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru)?	9
Rolau a chyfrifoldebau.....	9
Bwrdd	9
Person neilltuol	10
Strwythur rheoli nyrsio	11
Nyrs ward /prif nyrs.....	12
Cyfrifo'r lefel staff nyrsio.....	12
Pa wardiau sydd wedi eu cynnwys o dan adran 25B ac adran 25C o'r Ddeddf?.....	12
Beth yw'r dull cyfrifo a ddefnyddir i bennu'r lefel staff nyrsio?	13
Pam defnyddio'r ymagwedd drionglog?.....	
Pa ffynhonnell wybodaeth o fewn y triongli sydd bwysicaf?	14
Sut rydym yn triongli'r dystiolaeth?	14
Beth yw'r offeryn cynllunio'r gweithlu sy'n seiliedig ar dystiolaeth?	14
Beth yw safbwynt proffesiynol?	15
Beth yw'r dangosyddion ansawdd?	18
Sut wyf yn mesur lefelau tostrwydd cleifion?	18
Sut wyf yn defnyddio Lefelau Gofal Cymru?.....	18
Cymryd rhan yn yr archwiliad chwemisol.....	19
Sut mae cyfrifiad y lefel staff nyrsio'n cael ei gofnodi?	19
Pryd mae'r lefel staff nyrsio'n cael ei gyfrifo?	19
Beth yw'r rhesymau dros ystyried ail-gyfrifo'r Level Staff Nyrsio?	21
Cynnal y lefel staff nyrsio.....	21
Pa gamau a gymerir i gynnal y lefel staff nyrsio?	21
Beth ddylid ei gynnwys o fewn Fframwaith Gweithredu'r byrddau iechyd?	21
Pa gofnodion o'r lefel staff nyrsio sydd eu hangen?	22
Sut bydd staff yn gwybod eu bod yn gwneud yr hyn sydd angen iddynt ei wneud i gyfrannu at gynnal y lefel staff nyrsio?	22
Beth fydd yn digwydd os na fydd y lefel staff nyrsio'n cael ei gynnal?.....	23

Sut rydym yn hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrsio?.....	24
Atodiadau.....	25
Atodiad 1: Canllawiau statudol	25
Atodiad 2: Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016.....	26
Atodiad 3: Lefelau Gofal Cymru (Rhifyn 1)	27
Atodiad 4: Canllawiau sut i ddefnyddio System Monitro Gofal Iechyd	28
Atodiad 5: Ffactorau y mae'n rhaid eu hystyried yn ystod y broses gyfrifo	29
Atodiad 6: Cofnodi ymagwedd drionglog tuag at adolygu lefel staff nyrsio	31
Atodiad 7: Gofynion o fewn y Fframwaith Gweithredol	
Atodiad 8: Cwestiynau cyffredin ar gyfer staff ar wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion	33
Atodiad 9: Templed ar gyfer hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrsio.....	36
Atodiad 10: Cwestiynau cyffredin ar gyfer cleifion	37
Atodiad 11: Cwestiynau hawdd eu darllen i gleifion.....	

Gwybodaeth am y Ddogfen

Teitl: Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016: Canllawiau Gweithredol.

Fersiwn: Fersiwn 2

Dyddiad: Ebrill 2019

Dyddiad adolygu: Blynnyddol

Adolygiad nesaf: Medi 2020

Rhagair

Ni yw'r wlad gyntaf yn Ewrop i gynnwys dyletswydd ar fyrddau iechyd ac ymddiriedolaethau yng Nghymru i sicrhau bod lefelau staff nyrsio digonol i fodloni anghenion cleifion sydd yn derbyn gofal mewn cyfraith. Mae'r dystiolaeth yn dweud yn glir wrthym fod cael y nifer gywir o nyrsys cofrestredig a'r cymysgedd cywir o sgiliau yn lleihau marwolaethau cleifion ac yn gwella canlyniadau cleifion. Mae sicrhau bod cleifion yn cael safon gofal diogel, o safon uchel yn greiddiol i'r rheswm pam y gwnaethom gefnogi cyflwyno Deddf Lefelau Staff Nyrzio (Cymru).

Datblygwyd y canllawiau gweithredol anstatudol hyn fel llawlyfr ar gyfer staff yn y GIG o lefel ward i lefel bwrdd, gan atgyfnerthu cynnwys y canllawiau statudol (a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2017) mewn manylder mwy ymarferol. Mae ffocws y canllawiau ar adrannau 25B a C o'r Ddeddf (cyfrifo a chynnal lefel staff nyrsio), ond mae manylion ar adrannau 25A ac E (rhoi ystyriaeth i ddarparu digon o nyrsys ym mhob lleoliad ac adrodd ar lefelau staff nyrsio) wedi eu cynnwys os oes gorgyffwrdd. Bydd yn galluogi sefydliadau'r GIG i weithredu'r ddyletswydd benodol i gyfrifo a chynnal lefelau staff nyrsio yn barhaus ar wardiau meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion fel y nodir yn Neddf Lefelau Staff Nyrzio (Cymru) 2016.

Mae hon yn ddogfen fyw fydd yn parhau i gael ei phrofi, ei hadolygu a'i mireinio yn flynyddol yn seiliedig ar eich profiadau chi, y nyrsys fydd yn defnyddio'r ddogfen o ddydd i ddydd.

Yr Athro Jean White CBE
Prif Swyddog Meddygol (Cymru)/Cyfarwyddwr Nyrzio GIG Cymru

Crynodeb Gweithredol

Ym mis Mawrth 2016, daeth Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) yn gyfraith, yn ei wneud yn ofynnol i sefydliadau ar draws y GIG gyfrifo a monitro faint o nyrsys sydd eu hangen i ofalu'n sensitif am gleifion. Lluniwyd y Ddeddf i'w galluogi i gael ei gweithredu mewn cyfnodau ac ym mis Awst 2017, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru y byddai'r Ddeddf yn dod i rym ar gyfer Wardiau Meddygol a Llawfeddygol Aciwt ar gyfer Oedolion o fis Ebrill 2018.

Helpodd Grŵp Staff Nyrsio Cymru Gyfan i lywio'r gwaith o greu'r Ddeddf ar ôl arwain datblygiad y cydrannau angenrheidiol, y dulliau a'r offer oedd yn ofynnol i ragweld lefelau staff nyrsio, dros y 5 mlynedd blaenorol. Cafodd y gwaith sylfaenol pwysig ei ffurfioli yn 2016 trwy sefydlu Rhaglen Staff Nyrsio Cymru Gyfan, a ddyluniwyd i gefnogi GIG Cymru i weithredu'r Ddeddf.

Ym mis Hydref 2017, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru'r Canllawiau Statudol i roi gwybodaeth ychwanegol i gefnogi'r gwaith o weithredu'r Ddeddf hefyd. Mae'r Canllawiau hyn yn disgrifio'n fanylach y cysyniadau, y dulliau a'r offer a ddefnyddir i gyfrifo lefelau staff nyrsio. Mae'r Canllawiau hyn hefyd yn rhagnodi ymagwedd drionglog tuag at ddod â thair ffynhonnell wybodaeth hanfodol ynghyd y mae'n rhaid eu hystyried er mwyn rhoi sail dystiolaeth gadarn ar gyfer y cyfrifiad. Disgwylir i bob Ward sydd yn cymryd rhan gynnal y triongli bob 6 mis, adolygu lefelau staffio a chytuno ar y sefydlu sydd ei angen. Caiff y broses hon ei llywodraethu gan aelod neilltuol o'r Bwrdd fydd, yn eu tro, yn adrodd ynghylch cydymffurfio â'r Ddeddf i Lywodraeth Cymru bob tair blynedd.

Cyrhaeddodd Rhaglen Staff Nyrsio Cymru Gyfan garreg filltir ym mis Rhagfyr 2017 wrth gyhoeddi Rhifyn Cyntaf Lefelau Gofal Cymru. Mae'r ddogfen hon yn rhoi'r dystiolaeth sy'n seiliedig ar ganllawiau clinigol er mwyn i staff adnabod lefel yr angen ar gyfer pob claf unigol. Defnyddir Lefelau Gofal Cymru fel rhan o Archwiliadau chwemisol Staff Nyrsio, sef y prif broses ar gyfer adolygu a chyfrifo lefelau staff nyrsio.

Datblygwyd a dyluniwyd y Canllawiau Gweithredol hyn i roi cyngor i sefydliadau sydd yn cymryd rhan ar ddefnyddio Lefelau Gofal Cymru, cymryd rhan yn yr archwiliadau chwemisol, dadansoddi'r canlyniadau a chynnal y triongli er mwyn cyfrifo ac adrodd ar lefelau staff nyrsio. Yn seiliedig ar adborth gan dimau gweithredol a rhanddeiliaid, diwygiwyd y ddogfen arweiniad hon ym mis Mawrth 2019. Dylid defnyddio'r ddogfen hon i gynorthwyo byrddau iechyd ac ymddiriedolaethau i adolygu eu fframwaith gweithredol a pharhau i gefnogi'r gwaith o'u gweithredu'n lleol.

Bydd canllawiau ar ofynion adrodd y byrddau iechyd o dan y Ddeddf yn cael eu cyhoeddi ar wahân.

Ruth Walker

Cyfarwyddwr Nyrsio Gweithredol
Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro

Trosolwg

Cyflwyniad

Datblygwyd y canllawiau gweithredol hyn gan weithgor ar ran Grŵp Staff Nyrsio Cymru Gyfan. Roedd gan y gweithgor gynrychiolaeth aelodau o bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth a chynhaliwyd ymgynghoriad gyda Chyfarwyddwyr Gweithredol Nyrsio ac aelodau Grŵp Staff Nyrsio Cymru Gyfan wrth ei ddatblygu.

Diben y ddogfen hon yw rhoi arweiniad i staff sydd yn gweithio yn sefydliadau GIG Cymru sydd â chyfrifoldebau yn unol ag adrannau 25B a 25C o Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016. Fodd bynnag, wrth ymarfer eu cyfrifoldebau, mae'n rhaid i'r Bwrdd roi ystyriaeth ddyledus i'r ddyletswydd sydd arnynt yn unol ag adran 25A o'r Ddeddf i gael digon o nyrsys i roi digon o amser iddynt ofalu am gleifion yn sensitif pryd bynnag y bydd gwasanaethau nyrsio'n cael eu darparu.

Dylid darllen y llawlyfr hwn ar y cyd â'r dogfennau canlynol:

- Y Canllawiau Statudol (Atodiad 1) a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru;
- Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016 (Atodiad 2);
- Lefelau Gofal Cymru – Argraffiad 1 (Atodiad 3);
- Canllawiau sut i ddefnyddio System Monitro Gofal Iechyd (Atodiad 4); a
- fframwaith gweithredol pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth.

Yn ogystal ag amlinellu a rhoi arweiniad ar gyfrifoldebau pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth – ac yn arbennig y datblygiad gweithredol, cyllid, gweithlu a sefydliadol a'r timau nyrsio – nod y llawlyfr hwn hefyd yw rhoi cymorth penodol i dimau nyrsio clinigol sydd yn cymryd rhan yn yr ymarfer archwilio tostrwydd cenedlaethol ar gyfer wardiau meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion. Dylid nodi, o hyn ymlaen, y cyfeirir at Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016 fel y *Ddeddf*.

Rhestr termau

Er mwyn cynorthwyo staff a sicrhau eglurder, mae rhestr termau wedi cael ei llunio. Mae'r geiriau a'r termau a geir yn y rhestr hon wedi eu tanlinellu trwy gydol gweddill y canllawiau gweithredol.

Ward cleifion mewnol meddygol aciwt ar gyfer oedolion	<p>Ardal lle mae cleifion 18 oed neu'n hŷn yn cael triniaeth weithredol ar gyfer anaf neu salwch aciwt sydd yn gofyn am ymyrraeth feddygol wedi ei chynllunio neu frys, a ddarperir gan neu o dan oruchwyliaeth meddyg ymgynghorol.</p> <p>Ystyrrir bod cleifion yn derbyn triniaeth weithredol os ydynt yn cael ymyriadau a ragnodwyd gan yr ymgynghorydd a/neu eu tîm, a/neu ymarferwyr uwch ar gyfer eu hanaf neu salwch aciwt.</p>
Ward cleifion mewnol llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion	<p>Ardal lle mae cleifion 18 oed neu'n hŷn yn cael triniaeth weithredol am anaf neu salwch aciwt sydd yn gofyn am ymyrraeth llawfeddygol a gynlluniwyd neu frys, a ddarperir gan neu o dan oruchwyliaeth llawfeddyg ymgynghorol.</p>

	Ystyrir bod cleifion yn cael triniaeth aciwt os ydynt yn cael ymyriadau a ragnodwyd gan yr ymgynghorydd a/neu eu tîm, a/neu ymarferwyr uwch ar gyfer eu hanaf neu salwch aciwt.
Rhestr ddyletswyddau a ddefnyddir	Mae'n cyfeirio at nifer wirioneddol a chymysgedd sgiliau staff ar ddyletswydd, wedi eu rhestru i ddarparu gofal i gleifion. Ni ddylid cynnwys personau ychwanegol fel myfyrwyr a nyrsys ward/prif nyrsys/rheolwyr yn y rhif hwn.
Person neilltuol	Person a neilltuwyd gan y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth sy'n gyfrifol am gyfrifo lefelau staff nyrsio ar ran y Prif Swyddog Gweithredol/Bwrdd. Dylai'r person neilltuol fod wedi ei gofrestru gyda'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC) ac yn ddigon uchel yn y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth fel Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio ar gyfer y Bwrdd.
Hebrwng oddi ar y safle	Y nifer o weithiau y mae'n ofynnol i nyrs a'r staff hynny sydd yn gwneud dyletswyddau nyrsio o dan oruchwyliaeth neu gyfarwyddyd nyrs gofrestredig hebrwng claf i ysbyty/safle arall.
Hebrwng ar y safle	Y nifer o weithiau y mae'n ofynnol i nyrs a'r staff hynny sydd yn gwneud dyletswyddau nyrsio o dan oruchwyliaeth neu gyfarwyddyd nyrs gofrestredig i hebrwng claf i adran arall yn yr ysbyty e.e. apwyntiad OPD neu fynd â'r claf i'r theatr.
Offeryn cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar dystiolaeth	<i>Gweler diffiniad y rhestr termau o Lefelau Gofal Cymru.</i>
Nyrs	Mae hyn yn cyfeirio at nyrs gofrestredig â chofrestriad gweithredol ar isrannau 1 neu 2 o gofrestr NMC.
Lefel staff nyrsio	Mae'r lefel staff nyrsio yn cyfeirio at gyfanswm y nyrsys cofrestredig a'r personau sy'n darparu gofal o dan oruchwyliaeth, neu'n cyflawni dyletswyddau a neilltuwyd iddynt gan nyrs gofrestredig, e.e. gweithiwr cymorth gofal iechyd (HCSW). Mae'r lefel staff nyrsio'n cyfeirio at y sefydliad gofynnol a'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd.
Strwythur rheolaeth nyrsio	Mae hyn yn cyfeirio at yr holl swyddi nyrsio hynny yn y strwythur rheoli sydd rhwng y nyrs ward/prif nyrs a'r Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio.
Tostrwydd cleifion	Yn unol â Lefelau Gofal Cymru, diffinnir tostrwydd fel y mesur o ddwyter y gofal nyrsio sy'n ofynnol ar glaf. At ddiben y gwaith hwn, rydym yn defnyddio'r term <i>tostrwydd</i> fel term cyffredinol sy'n cwmpasu termau eraill fel dibyniaeth, dwyster a chymhlethdod i ddisgrifio rhychwant y gofal sydd ei angen ar glaf yn seiliedig ar eu hanghenion holistaidd. Mae 2 brif nodwedd i'r term <i>tostrwydd</i> : <ol style="list-style-type: none"> 1. Difrifoldeb, sydd yn dynodi statws corfforol a seicolegol y claf; a 2. Dwyster, sydd yn dynodi anghenion nyrsio, cymhlethdod gofal a'r baich gwaith cyfatebol sydd ei angen ar glaf, neu grŵp o gleifion.
Rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd	Mae'n cyfeirio at nifer a chymysgedd sgiliau staff ar ddyletswydd ar unrhyw adeg sy'n ofynnol i alluogi nyrsys i ddarparu gofal i fodloni'r holl ofynion rhesymol. Ni ddylid cynnwys personau ychwanegol fel myfyrwyr a nyrsys ward/prif nyrsys yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd. Cytunir ar y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd wrth sefydlu'r lefel staff nyrsio ar gyfer y ward ac mae'n cael ei lofnodi gan y person neilltuol.

Safbwynt proffesiynol	Mae safbwynt proffesiynol yn cyfeirio at gymhwyso gwybodaeth, sgiliau a phrofiad mewn ffordd sydd yn cael ei lywio gan safonau proffesiynol, y gyfraith ac egwyddorion moesegol er mwyn dod i benderfyniad ar y ffactorau sydd yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau clinigol mewn perthynas â diogelwch cleifion.
Dangosyddion ansawdd	Mae'n ofynnol ar fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau i ystyried dangosyddion ansawdd sydd yn fesur cadarn o'r ffactorau hynny yr ystyrir eu bod yn arddangos y canlyniadau ar gyfer cleifion a staff. Mae dangosyddion ansawdd yn adlewyrchu canlyniadau cleifion yr ystyrir eu bod yn sensitif i nyrsio.
Gofynion rhesymol	Mae hyn yn cyfeirio at anghenion nyrsio'r claf a'u gweithgareddau byw bob dydd fel yr aseswyd gan dîm nyrsio'r ward, gan ystyried anghenion holistaidd y claf, yn cynnwys gofynion cymdeithasol, seicolegol, ieithyddol, ysbrydol a chorfforol. Mae'r nyrs ward/prif nyrs yn gyfrifol am sicrhau bod yr anghenion hyn yn cael eu nodi, eu hasesu a'u dosbarthu gan ddefnyddio disgrifwyr Lefelau Gofal Cymru.
Pob cam rhesymol	Cyfes o gamau cenedlaethol, strategol a gweithredol y mae angen eu cymryd i gynnal y lefel staff nyrsio. Dylid cynnwys y camau hyn o fewn fframwaith gweithredol pob bwrdd iechyd.
Sefydliad gofynnol	Nifer y staff i ddarparu adnoddau digonol i ddefnyddio rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd fydd yn bodloni'r baich gwaith disgwylidig i ddarparu gofal er mwyn bodloni anghenion nyrsio'r cleifion ar gyfer yr ardal. Mae hyn yn cynnwys adnodd o 26.9% i gynnwys holl absenoldebau'r staff a swyddogaethau eraill sydd yn lleihau eu hamser i ofalu am gleifion. Ni ddylid cynnwys personau ychwanegol fel myfyrwyr a nyrsys ward/prif nyrsys yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd.
Sensitif	Mae hyn yn cyfeirio at nyrsys yn bod yn ymatebol ac yn sensitif i newid mewn anghenion gofal. Mae hyn yn gofyn am ddealltwriaeth bod llesiant a gofal nyrsio holistaidd y cleifion yn cael eu dylanwadu'n benodol gan y gofal a ddarperir gan nyrs.
Digwyddiad difrifol	Mae digwyddiad difrifol yn ddigwyddiad sydd yn arwain at: <ul style="list-style-type: none"> • farwolaeth annisgwyl neu y gellir ei hosgoi neu niwed difrifol i un neu fwy o'r cleifion; a/neu • digwyddiad byth.
Ychwanegol	Mae hyn yn cyfeirio at yr aelodau hynny o staff nad ydynt wedi'u cynnwys yn y rhestr arfaethedig. Mae'r Canllawiau Statudol yn nodi na ddylid cynnwys pobl fel myfyrwyr, prif nyrsys ward / rheolwyr arwystlon yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd.
Triongli/ymagwedd drionglog	Mae hyn yn cyfeirio at y dull a ddefnyddir wrth gyfrifo'r lefel staff nyrsio. Mae triongli yn dechneg sydd yn hwyluso dilysu gwybodaeth o'r tair ffynhonnell ddata canlynol trwy broses o draws-ddilysu: <ul style="list-style-type: none"> • tostrwydd cleifion; • safbwynt proffesiynol; a • dangosyddion ansawdd. <p>Ystyrir data o bob un o'r tair ffynhonnell yma wrth gyfrifo lefel staff nyrsio.</p>

Mynychwyr ward	Cleifion sydd yn mynychu ward ar gyfer gofal nyrsio neu fynychu yn bennaf at ddibenion archwilio neu driniaeth sydd yn cynnwys amser nyrsio. Ni fyddai achosion dydd a chleifion mewnol yn cael eu dosbarthu fel mynychwyr ward (DS gall y diffiniad hwn amrywio o'r diffiniad a ddefnyddir ar gyfer systemau gweinyddu bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth).
Lefelau Gofal Cymru	Offeryn a ddatblygir yn GIG Cymru sydd wedi ei ddilysu i'w ddefnyddio trwy sefydlu sail dystiolaeth ei ddefnyddioldeb mewn lleoliadau clinigol yng Nghymru, a'i bennu gan y Prif Swyddog Nyrsio i fod yn addas ar gyfer ei ddefnyddio. Linc - Dogfen Lefelau Gofal Cymru

Beth yw Deddf Lefel Staff Nyrsio (Cymru)?

Daeth Deddf Lefel Staff Nyrsio (Cymru) 2016 yn gyfraith yng Nghymru ym mis Mawrth 2016. Mae'r Ddeddf yn gofyn i gyrrff gwasanaeth iechyd wneud darpariaeth ar gyfer lefel staff nyrsio briodol pryd bynnag y mae gwasanaethau nyrsio'n cael eu darparu, ac i sicrhau eu bod yn darparu digon o nyrsys i roi amser iddynt ofalu am gleifion yn sensitif. Mae'r gofyniad hwn yn ymestyn i unrhyw le y mae GIG Cymru'n darparu neu'n comisiynu trydydd parti i ddarparu nyrsys.

Mae'r Ddeddf yn cynnwys y 5 adran:

- mae 25A yn cyfeirio at gyfrifoldeb trosfwaol y byrddau iechyd/ymddiriedolaethau i ystyried bod digon o nyrsys ym mhob lleoliad;
- mae 25B yn gofyn i fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau gyfrifo a chymryd pob cam rhesymol i gynnal y lefel staff nyrsio ym mhob ward feddygol a llawfeddygol aciwt i oedolion. Mae'n ofynnol ar fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau i hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrsio ar y wardiau hynny hefyd;
- mae 25C yn gofyn i fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau ddefnyddio dull penodol o gyfrifo'r lefel staff nyrsio ym mhob ward feddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion;
- mae 25D yn ymwneud â'r canllawiau statudol sy'n cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru (Atodiad 1); ac
- mae 25E yn gofyn i fyrddau iechyd/ymddiriedolaethau adrodd ar eu cydymffurfiaeth yn cynnal y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward feddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Rolau a chyfrifoldebau

Mae'r cyfrifoldeb ar gyfer bodloni gofynion y Ddeddf yn berthnasol i staff ar bob lefel o'r ward i'r Bwrdd, gyda'r Bwrdd a'r Prif Swyddog Gweithredol yn bennaf gyfrifol am sicrhau bod y byrddau iechyd/ymddiriedolaethau'n cydymffurfio â'r Ddeddf.

Bwrdd

Wrth ymarfer eu cyfrifoldebau, mae'n rhaid i'r Bwrdd ystyried a rhoi ystyriaeth ddyledus i'r ddyletswydd arnynt yn unol ag adran 25A o'r Ddeddf i gael digon o nyrsys i roi'r amser i nyrsys ofalu am gleifion yn sensitif ble bynnag y caiff gwasanaethau nyrsio eu darparu.

Yn ogystal, mae'n ofynnol ar aelodau penodol o'r Bwrdd – y Cyfarwyddwyr Gweithredol Nyrsio, y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol, Cyllid a Gweithredu – yn unol ag adrannau 25B a 25C o'r Ddeddf i roi tystiolaeth a safbwynt proffesiynol i'r Bwrdd i gynorthwyo gyda'i system o wneud penderfyniadau mewn perthynas â chyfrifo a chynnal y lefel staff nyrsio mewn wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Mae'n ofynnol ar y Bwrdd i:

- ddynodi person (neu ddisgrifiad o berson) i fod yn gyfrifol am gyfrifo'r lefel staff nyrsio mewn lleoliadau lle mae adran 25B o'r Ddeddf yn berthnasol;
- pennu pa ardaloedd o'r ward sy'n bodloni diffiniadau o ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion;

Person neilltuol

Mae'r person neilltuol wedi ei awdurdodi o fewn fframwaith llywodraethu'r bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth i gyfrifo'r lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn y bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth ar ran y Prif Swyddog Gweithredol.

Bydd y person neilltuol yn gofrestredig gyda'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth; yn deall cymhlethdodau gosod lefelau staff nyrsio; ac yn ddigon uchel yn y bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth.

Mae'r person neilltuol yn gyfrifol am:

- sefydlu'r prosesau a'r amserlen ar gyfer y cylch blynyddol sy'n ofynnol yn eu bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth, gyda chymorth personél nyrsio, cyllid, gweithredol a'r gweithlu priodol, i hwyluso (ail)gyfrifo'r lefel staff nyrsio yn flynyddol;
- cyfrifo nifer y nyrsys cofrestredig – a'r staff hynny sydd yn gwneud dyletswyddau nyrsio o dan oruchwyliaeth neu wedi eu neilltuo iddynt gan nyrs gofrestredig – sy'n briodol i ddarparu gofal sydd yn canolbwyntio ar y person sy'n bodloni'r holl ofynion rhesymol ar wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion. Bydd hyn yn cael ei wneud trwy ymarfer safbwynt proffesiynol wrth gymhwyso'r ymagwedd driongllog;
- cynnal a chofnodi'r rhesymeg dros y cyfrifiad. Gwneir hyn bob 6 mis o leiaf neu'n amlach os oes newid yn y defnydd/gwasanaeth sy'n debygol o newid y lefel staff nyrsio, neu os ydynt yn ystyried ei fod yn angenrheidiol; a
- chyflwyno yn ffurfiol y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward i'w Bwrdd yn flynyddol ac yn ogystal, rhoi diweddariad ysgrifenedig i'r Bwrdd yn dilyn ail-gyfrifo'r lefel staff nyrsio ddwywaith y flwyddyn ac ar unrhyw adeg arall ystyrir bod ailgyfrifiad yn angenrheidiol.

Yn ogystal â'r cyfrifoldebau statudol uchod, bydd y person dynodedig yn darparu adroddiad blynyddol ar lefelau staff nyrsio i'r Bwrdd. Bydd hyn yn llywio'r gofyniad statudol o dan adran 25E o'r Ddeddf i adrodd i Lywodraeth Cymru bob 3 blynedd.

Cyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol

Mae'n ofynnol ar Gyfarwyddwr y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol i sicrhau bod:

- system effeithiol o gynllunio'r gweithlu, yn seiliedig ar System Gynllunio Cymru, wedi ei sefydlu er mwyn darparu cyflenwad parhaus o'r niferoedd gofynnol o staff;

- ceir systemau i sicrhau recriwtio staff yn weithredol ac yn amserol (ar lefel leol, ranbarthol, cenedlaethol a rhyngwladol); a
- bod strategaethau llesiant a chadw staff effeithiol wedi eu sefydlu sydd yn ystyried Arolwg Staff Cymru y GIG.

Cyfarwyddwr Gweithrediadau

Mae'r Cyfarwyddwr Gweithrediadau yn gyfrifol am ddatblygu, gweithredu ac adolygu fframwaith gweithredol y sefydliad y bydd angen iddo ddisgrifio'r prosesau sy'n ofynnol i:

- alluogi'r defnydd o nyrsio dros dro (banc neu asiantaeth) sydd â'r sgiliau priodol;
- rheoli'r defnydd effeithiol o staff o feysydd eraill yn y sefydliad yn effeithiol;
- rheoli'r broses o gau gwelyau dros dro; a
- rhoi arweiniad ynghylch pryd y gallai newidiadau i lwybr y claf fel ffordd o gynnal lefelau staff nyrsio gael ei ystyried yn briodol.

Yn ogystal â chael eu disgrifio yn fframwaith gweithredu'r bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth, dylid hefyd adlewyrchu'r prosesau hyn ym mholisi cynyddu a chynlluniau parhad busnes y Bwrdd.

Cyfarwyddwr Cyllid

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid yn gyfrifol am:

- sicrhau bod y lefel staff nyrsio yn cael ei ariannu o ddyraniad refeniw'r bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth a'i fod yn ystyried pwyntiau cyflog gwirioneddol y staff a gyflogir ar y wardiau lle mae adran 25B yn berthnasol.

Strwythur rheoli nyrsio

Dylai safbwyntiau'r strwythur rheoli nyrsio ar gyfer pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol gael eu hystyried gan y person neilltuol pan fyddant yn cyfrifo'r lefel staff nyrsio. Dylai hyn gynnwys rhoi'r wybodaeth iddynt i alluogi'r person neilltuol i ymarfer eu safbwynt proffesiynol wrth gyfrifo'r lefel staff nyrsio.

Ar yr achlysuron prin pan fydd y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd yn amrywio mewn ymateb i'r sefyllfa glinigol ar draws y system, dylai'r nyrs ward/prif nyrs – ynghyd ag aelodau eraill a nodwyd o'r strwythur rheoli nyrsio - asesu'r sefyllfa'n barhaus a pharhau i arfarnu'r person neilltuol.

Bydd rolau neilltuol o fewn strwythur rheoli nyrsio'r bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yn gyfrifol am sicrhau defnydd parhaus o'r system sy'n cael ei sefydlu i adolygu a chofnodi pob achlysur pan fydd nifer y nyrsys sy'n cael eu neilltuo yn amrywio o'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd.

Dylai'r system gofnodi gynnwys mecanwaith ar gyfer cofnodi'r defnydd o staff dros dro, yn cynnwys staff banc ac asiantaeth; a hefyd yr adegau pan fydd staff nyrsio'n cael eu symud dros dro o ardaloedd/dyletswyddau clinigol eraill yn y sefydliad er mwyn cefnogi'r lefel staff nyrsio ar ward.

Bydd rolau neilltuol o fewn strwythur rheoli nyrsio pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yn gyfrifol am ddilysu a chadarnhau'r data tostrwydd fydd yn cael ei gasglu yn chwemisol neu'n fwy aml os oes angen.

Dylid amlinellu cyfrifoldebau penodol rolau neilltuol yn strwythur rheoli nyrso pob bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth yn fframwaith gweithredu'r bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth.

Nyrs ward/prif nyrs

Mae'r nyrs ward/prif nyrs yn gyfrifol am asesu anghenion gofal nyrso holistaidd y cleifion o dan ddisgrifwyr Lefelau Gofal Cymru fel rhan o broses offeryn cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar dystiolaeth.

Dylent hefyd roi eu safbwynt proffesiynol yn ymwneud â'r lefelau staff nyrso i'r person neilltuol pan fyddant yn cyfrifo'r lefel staff nyrso.

Dylai'r nyrs ward/prif nyrs sicrhau eu bod yn defnyddio'r system sydd wedi ei neilltuo gan y bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth i adolygu a chofnodi pob achlysur pan fydd nifer y nyrsys sy'n cael eu defnyddio yn amrywio o'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd, a chynnal y system ar gyfer hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrso.

Cyfrifo'r lefel staff nyrso

Pa wardiau sydd wedi eu cynnwys o dan adran 25B ac adran 25C o'r Ddeddf?

O Ebrill 2018, mae adran 5B o'r Ddeddf yn berthnasol i wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol ar gyfer oedolion. Mae gan Lywodraeth Cymru'r grym i wneud rheoliadau i ymestyn y ddyletswydd i gyfrifo lefelau staff nyrso i feysydd eraill yn y dyfodol.

Mae'r canllawiau statudol yn rhoi diffiniadau eang o ward cleifion mewnol meddygol aciwt ar gyfer oedolion a wardiau llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion. Mae'r rhain fel a ganlyn:

- Mae ward cleifion mewnol meddygol aciwt ar gyfer oedolion yn golygu ardal lle mae cleifion 18 oed neu'n hŷn yn derbyn triniaeth weithredol am anaf aciwt neu salwch sydd yn gofyn am ymyrraeth wedi ei gynllunio neu frys, wedi ei ddarparu gan neu o dan oruchwyliaeth meddyg ymgynghorol;
- Mae ward cleifion mewnol llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn golygu ardal lle mae cleifion 18 oed neu'n hŷn yn derbyn triniaeth weithredol am anaf neu salwch aciwt sydd yn gofyn naill ai am lawdriniaeth wedi ei chynllunio neu frys, wedi ei darparu gan neu o dan oruchwyliaeth llawfeddyg ymgynghorol.

Mae rhestr o'r mathau o wardiau sydd wedi eu heithrio ar gael yn y canllawiau statudol (Atodiad 1).

Bydd strwythur rhaglen Staff Nyrso Cymru Gyfan yn darparu fforwm i alluogi adolygu gan gymheiriaid yn ymwneud â nodweddion wardiau lle mae ansicrwydd ynghylch a yw adran 25B yn berthnasol. Mae trafodaethau cychwynnol yn y fforwm hwn wedi dynodi, os oes ansicrwydd o'r fath yn bodoli, bod canolbwyntio ar '**ddiben sylfaenol**' y ward yn rhoi ymagwedd ddefnyddiol tuag at bennu a yw ward yn bodloni'r meini prawf cynhwysiant. Mae'n debygol y bydd rhifynnau o'r llawlyfr hwn yn y dyfodol yn gallu rhoi mwy o eglurder wrth fynd trwy'r materion hyn yn fanylach. Fodd bynnag, y bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth unigol sy'n gyfrifol yn y pen draw am bennu pa wardiau sy'n bodloni'r diffiniadau hyn a dylid

cyflwyno'r penderfyniadau yn ymwneud â pha wardiau sy'n cael eu cynnwys a'u heithrio i'r Bwrdd.

Beth yw'r dull cyfrifo a ddefnyddir i bennu'r lefel staff nyrsio?

Mae'n rhaid i bob bwrdd iechyd/yddiriedolaeth yng Nghymru gyfrifo nifer y nyrsys – a'r staff hynny sydd yn gwneud dyletswyddau nyrsio o dan oruchwyliaeth neu a ddirprwyir iddynt gan nyrs gofrestrdedig – sy'n ofynnol i ddarparu gofal sy'n canolbwyntio ar y claf ac i fodloni anghenion holistaidd cleifion, ar bob ward feddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Defnyddir ymagwedd drionglog ar gyfer y cyfrifiad hwn, gan ddefnyddio tair ffynhonnell wybodaeth i bennu'r lefel staff nyrsio sy'n ofynnol. Yn y sefyllfa hon, mae'r wybodaeth sydd wedi ei throngli yn ansoddol ac yn feintiol o ran natur (gweler Ffigur 1). Dylai'r ymagwedd drionglog gynnwys:

- safbwynt proffesiynol;
- tostrwydd cleifion – defnyddio'r offeryn cynllunio gweithlu sy'n seiliedig ar dystiolaeth i bennu'r lefel staff nyrsio fydd yn bodloni'r ofynion gofal rhesymol; a
- dangosyddion ansawdd - ystyried y graddau y mae'n hysbys bod llesiant cleifion yn sensitif i ddarparu gofal gan nyrs (h.y. gwallau yn gweinyddu meddyginiaeth, cleifion yn cwmpo, briwiau gwasgedd, cwynion am ofal nyrsio). Yn ogystal â'r dangosyddion hyn, gallai'r person dynodedig ystyried unrhyw ddangosydd arall sydd yn sensitif i'r lefel staff nyrsio y maent yn ei ystyried yn briodol ar gyfer y ward lle mae'r cyfrifiad yn cael ei gynnal.

Ffigur 1 – Ymagwedd drionglog tuag at gyfrifo lefelau staff nyrsio ar wardiau meddygol a llawfeddygol.

Mae'n ofynnol ar y person neilltuol ddefnyddio tystiolaeth, gan ddefnyddio ymagwedd drionglog, i bennu'r lefel staff nyrsio.

Bydd y person dynodedig yn cyfrifo'r lefel staff nyrsio bob 6 mis o leiaf ac yn amlach os bydd y defnydd o'r ward yn newid y lefel staff nyrsio, neu os yw'r person neilltuol o'r farn ei fod yn angenrheidiol. Mae'n rhaid cofnodi'r dystiolaeth a'r rhesymeg a ddefnyddir i bennu'r lefel staff nyrsio. Bydd y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd yn flynyddol, ynghyd ag adroddiad blynyddol yn amlinellu safle'r Bwrdd/y camau a gynllunnir mewn perthynas â'r Ddeddf. Bydd canllawiau mewn perthynas â'r broses adrodd gan

gynnwys templedi y cytunwyd arnynt yn genedlaethol yn cael eu cyhoeddi fel dogfen ar wahân.

Darperir adroddiadau ysgrifenedig os oes newid i'r defnydd/gwasanaeth sydd wedi arwain at newid i'r lefel staff nyrsio ar gyfer y ward.

Pa ffynhonnell wybodaeth yn y triongli sydd bwysicaf?

Yn unol â'r graff ar yr ymagwedd drionglog (Ffigur 1), rhoddir pwysoliad cyfartal i'r holl wybodaeth sydd yn llywio'r broses. Mae'r canllawiau yn glir nad oes unrhyw hierarchaeth wedi ei bennu ymlaen llaw yn ystod y broses gyfrifo o ran y dystiolaeth. Bydd y person neilltuo! yn penderfynu ar hynny yn seiliedig ar ddadansoddiad o'r holl wybodaeth sy'n cael ei chasglu am y ward. Er enghraifft, gallai'r data tostrwydd awgrymu bod ward wedi ei gorsefydlu ond bod gan y ward lawer o ystafelloedd unigol a phoblogaeth o gleifion agored i niwed sydd mewn perygl o syrthio fel y nodir gan adolygiad o'r data ansawdd. Byddai'n rhesymol yn yr enghraifft hon i'r safbwynt proffesiynol a'r dangosyddion ansawdd fod yn ffactorau pennu o ran sefydlu'r lefel staff nyrsio.

Sut rydym yn triongli'r dystiolaeth?

Dylid adolygu'r holl wybodaeth a gesglir yn annibynnol ac yna'i dehongli gyda'i gilydd er mwyn dod i benderfyniad gwybodus am y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward.

- I ddechrau, cymhwyswch wiriad synnwyr i'r wybodaeth a amlinellir yn y triongli.
 - A oes unrhyw anghywirdeb neu hepgoriadau amlwg?
 - A yw'n rhoi darlun cywir o'r ward y mae'n berthnasol iddi?
- Beth mae'r wybodaeth yn ei ddweud?
 - Edrychwch ar y wybodaeth ansoddol a meintioli a gofynnwch gwestiynau allweddol. Er enghraifft, beth mae'r data'n ei ddweud wrthym am faich gwaith y ward a chymysgedd sgiliau'r staff sydd ei angen?
- Beth yw arwyddocâd y canlyniadau?
 - Ar ôl penderfynu a yw'r wybodaeth yn ddibynadwy ac edrych ar yr hyn y mae'n ei wneud, bydd angen i ni benderfynu faint o bwysau i'w roi i'r wybodaeth honno wrth wneud penderfyniad. Hynny yw, pa mor bwysig yw'r wybodaeth honno wrth helpu i bennu niferoedd staff? Er enghraifft, gallai ward lle mae mynychwyr ward bob dydd fod yn fwy arwyddocaol na nifer isel o friwiau gwasgedd a ddatblygwyd yn yr ysbyty.
- Dylid pennu'r lefel staff nyrsio gan ddefnyddio tair ffynhonnell wybodaeth: safbwynt proffesiynol; tostrwydd cleifion; a dangosyddion ansawdd.
- Dylai'r cyfrifiad gael ei lywio gan y nyrsys cofrestredig ar y ward ynghyd â staff yn y strwythur rheoli nyrsio ar gyfer y ward.
- Mae'n rhaid i'r person neilltuo! gael gwybod y rhesymeg y tu ôl i'r cyfrifiad, mae'n rhaid iddynt gadarnhau'r cyfrifiad yn seiliedig ar y flaenoriaeth a roddwyd i'r wybodaeth honno, a gwneud argymhelliad i'r Bwrdd yn ymwneud â'r lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward feddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Beth yw'r offeryn cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar dystiolaeth?

Mae offer cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar dystiolaeth yn helpu rheolwyr i bennu pa alw fydd am wasanaethau. Mae hyn yn eu galluogi i gyfrifo pa lefel o staff sydd ei angen i ddarparu'r gwasanaeth hwnnw. Mewn gofal iechyd, mae'n anodd rhagweld y galw, ond

mae offer wedi cael eu datblygu i fesur lefelau tostrwydd cleifion sydd yn rhoi arwydd o raddau'r gofal sydd ei angen i fodloni eu gofynion gofal rhesymol. Bydd y wybodaeth hon yn ffurfio rhan o'r dystiolaeth a ddefnyddir i gyfrifo'r lefel staff nyrso. Yn unol â'r cyfrifoldebau a amlinellir yn y Ddeddf, mae pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth wedi cael ei hysbysu gan swyddfa'r Prif Swyddog Nyrso (CNO) mai'r offeryn cynllunio'r gweithlu yn seiliedig ar dystiolaeth i gael ei ddefnyddio yw Lefelau Gofal Cymru. Er 2014, mae gwaith wedi cael ei wneud i ddatblygu a phrofi Lefelau Gofal Cymru i'w alluogi i gael ei ddefnyddio ar wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion i asesu tostrwydd cleifion (Atodiad 3).

Mae cipio data tostrwydd ar draws pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn GIG Cymru yn digwydd yn chwemisol ym mis Ionawr a Mehefin yn unol â chyfarwyddyd Cyfarwyddwyr Gweithredol Nyrso'r GIG. Rhagwelir y bydd y mesuriad tostrwydd hwn yn nodi tueddiadau tymhorol mewn ymateb i ddemograffeg ac anghenion gofal iechyd newidiol. Bydd y wybodaeth hon, pan gaiff ei defnyddio fel rhan o ymagwedd drionglog ynghyd â defnyddio dangosyddion ansawdd a safbwynt proffesiynol yn pennu'r lefel staff nyrso ar gyfer y ward.

Beth yw safbwynt proffesiynol?

Mae'n ofynnol ar y person neilltuol ymarfer safbwynt proffesiynol wrth gyfrifo'r lefel staff nyrso ar gyfer unrhyw ardal ward.

Mae'r canllawiau statudol yn disgrifio rhai o'r ystyriaethau y gellir eu hystyried wrth ymarfer eu safbwynt proffesiynol, fel y rhestrir isod. Yn ogystal, mae'n ofynnol ar y person neilltuol i ystyried canllawiau, egwyddorion, ymchwil a safonau arfer gorau presennol staff nyrso proffesiynol arbenigol perthnasol er mwyn llywio eu penderfyniadau.

1) Cymwysterau, cymwyseddau, sgiliau a phrofiad nyrso sy'n darparu gofal i gleifion.

Mae hon yn gydran hanfodol sydd yn dylanwadu ar niferoedd staffio. Gall sgiliau, gwybodaeth a chymwyseddau o'r fath yn eu tro gael eu llywio gan safonau arfer gorau fel yr esbonnir uchod, gyda'r nod o'r nyrso yn y sefydliad yn gymwys gyda'r sgiliau gofynnol i ofalu am gleifion yn sensitif a bodloni anghenion gofal clinigol penodol eu cleifion. Dylai cynllunio'r gweithlu a sefydliadau gofynnol ystyried yr angen i ddarparu lefel briodol o sgiliau a gwybodaeth broffesiynol ac ymarferol gyda ffocws clinigol ar gyfer y gweithlu. Mae'r canllawiau hefyd yn cydnabod yr angen i sicrhau bod y sefydliadau gofynnol yn galluogi'r gweithlu i gyflawni lefelau gofodol o ofynion hyfforddiant. Mae hyn yn golygu y dylid ystyried cynllunio'r gweithlu yn fanwl a strwythuredig a chyfrifo'r adnodd angenrheidiol i gyflawni lefelau gofynnol y cymwyseddau, yn ogystal â chydymffurfio â hyfforddiant gofodol a statudol.

2) Effaith staff dros dro ar y lefel staff nyrso.

Gall pa mor gyfarwydd yw aelodau o'r staff â systemau a phrosesau ward/sefydliadol effeithio ar lefel eu heffeithlonrwydd yn cyflawni eu gwaith ac yn cyflenwi gofal parhaus i gleifion. Bydd angen felly ystyried lefelau swyddi gwag a phatrymau hanesyddol diweddar yn ymwneud â defnyddio staff dros dro wrth gyfrifo'r lefel staff nyrso. Gan fod hyn yn sefyllfa sydd yn gallu newid, dylai hyn hefyd fod yn ystyriaeth ar gyfer ysgogi sefydlu adolygiadau y tu hwnt i'r cylch chwemisol arferol.

3) **Effaith ystyriaethau nyrs ynghylch anghenion diwylliannol claf.**

Gall ymateb i arferion diwylliannol a chrefyddol penodol (e.e. wrth ddarparu gofal diwedd oes) gymryd cryn amser. Os oes niferoedd sylweddol o gleifion â lefelau uwch o anghenion nyrsio holistaidd yn cael gofal ar ward benodol, bydd angen i'r person neilltuol ddangos sut y maent wedi ystyried yr anghenion penodol hyn wrth gyfrifo'r lefel staff nyrsio er mwyn i'r tîm allu darparu gofal sensitif i'w holl gleifion.

4) **Amodau deinameg tîm aml-broffesiynol.**

Gall anghenion gofal cymhleth, sydd yn gofyn am ymagwedd tîm amlddisgyblaethol, ei wneud yn ofynnol i dîm nyrsio fod yn gysylltiedig â gwaith cydlynu gofal anuniongyrchol sylweddol. Mae'r gwaith hwn yn hanfodol er mwyn sicrhau bod nodau a rennir; a darpariaeth gofal effeithiol a sensitif gan bob aelod o'r tîm amlddisgyblaethol, wedi ei gyflenwi'n brydlon. Gall y gwaith cydlynu gofal anuniongyrchol hwn fod yn heriol i'w feintoli ond mae'n aml yn gofyn am wneud penderfyniadau medrus ac arbenigol a gall gymryd amser. Yn hynny o beth, bydd angen iddo gael ei ystyried yn ofalus gan y person neilltuol.

5) **Effaith bosibl cyflwr a chynllun ffisegol ward ar ofal nyrsio.**

Bydd y cynllun a nodweddion ffisegol eraill ardal glinigol yn effeithio ar effeithlonrwydd y defnydd o'r oriau nyrsio sydd ar gael ar unrhyw adeg. Er enghraifft, gall y ffaith fod cleifion yn cael gofal mewn ystafelloedd unigol neu ardaloedd gyda sawl gwely ddylanwadu ar faint o gleifion y gellir eu harsylwi a'u cadw'n ddiogel gan un aelod o staff; a gall lleoliad y driniaeth, meddyginiaeth, storio a golchfeydd yn yr ardal glinigol effeithio ar yr amser nad yw'n gynhyrchiol os oes yn rhaid i aelodau o'r staff gerdded pellteroedd mawr dro ar ôl tro i gael cyflenwadau hanfodol neu baratoi meddyginiaethau.

6) **Trosiant cleifion sydd yn derbyn gofal a deiliadaeth gyffredinol gwelyau.**

Mae'r rhan fwyaf o wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn darparu gofal cleifion mewnol i grŵp o gleifion sydd yn newid yn aml. Gall lefel yr amrywiaeth o ran natur a'r math o weithgaredd sydd yn ychwanegol i ddarparu gofal yn sensitif i'r cleifion sydd yn y gwely fod yn sylweddol ac yn aml yn ddibynnol ar natur yr arbenigedd. Bydd gan rai wardiau niferoedd uchel o gleifion sy'n dychwelyd i'r ward i gael archwiliad ar ôl iddynt gael eu rhyddhau, gan felly osgoi aros am amser hir yn yr ysbyty tra'n cadw cyswllt clinigol/drws agored ar gyfer y claf am gyfnod byr ar ôl eu rhyddhau. Bydd rhai yn cynnal gweithdrefnau ar y ward fel ymagwedd fwy effeithlon tuag at ofal na threfnu derbyn i'r ysbyty. Mewn geiriau eraill, gall nifer y cleifion sydd yn cael eu derbyn a'u rhyddhau mewn un diwrnod - sydd yn cynrychioli cyfnod o reoli gofal a chyfathrebu dwys gyda'r claf ac yn aml, rhwng gweithwyr gofal iechyd proffesiynol - fod yn arbennig o uchel.

Er eu bod yn cael eu hadlewyrchu i raddau trwy ganfyddiadau archwiliad tostrwydd Lefelau Gofal Cymru, efallai nad yw amrywiadau o'r fath yn natur a'r math o weithgaredd yn cael ei gyfleu'n llawn ac felly gall fod angen ei adlewyrchu yn y safbwynt proffesiynol a roddir gan y person neilltuol.

7) Gofal a ddarperir i gleifion gan staff eraill neu weithwyr iechyd proffesiynol, fel gweithwyr cymorth gofal iechyd.

Bydd natur anghenion gofal y cleifion ym mhob maes clinigol yn dylanwadu ar y niferoedd a'r cymysgedd o sgiliau – yn cynnwys gwybodaeth, sgiliau a chymwyseddau - y lefel staff nyrzio. Yn ogystal, gall cyfrifoldebau rôl staff o dimau eraill yng ngweithlu'r ysbyty (e.e. cyfleusterau gwesty, porthorion, cofnodion meddygol) effeithio ar y dyletswyddau y mae'n ofynnol ar dîm nyrzio'r ward ei wneud er mwyn sicrhau darpariaeth gofal sensitif. Gall hyn wedyn effeithio hefyd ar y lefel staff nyrzio y bydd y person neilltuol yn ei gyfrifo.

8) Unrhyw ofynion a nodir gan reoleiddiwr i gefnogi myfyrwyr a dysgwyr.

Mae sicrhau amgylchedd dysgu cadarn ar gyfer myfyrwyr gofal iechyd proffesiynol wedi eu comisiynu yn flaenoriaeth i'r GIG yng Nghymru. Trwy'r llwybr hwn y bydd y gofal a ddarperir yn y dyfodol yn cael ei gyflwyno gan nyrsys sydd wedi cael yr hyfforddiant, yr addysg a'r sgiliau priodol fydd ar gael mewn niferoedd digonol i fodloni gofynion gweithlu GIG Cymru. Mae hyn yn amlygu pwysigrwydd creu amgylchedd dysgu lle gellir neilltuo amser i addysgu, goruchwyllo a mentora myfyrwyr. Dylai nifer y lleoliadau myfyrwyr sydd wedi eu neilltuo ym mhob maes clinigol fod yn ystyriaeth bwysig wrth gyfrifo'r lefelau staff nyrzio, er mwyn sicrhau y gellir cefnogi pob myfyrwr yn ddigonol yn ymarferol.

9) Y graddau y mae'n ofynnol ar nyrsys sy'n darparu gofal wneud swyddogaethau gweinyddol.

Yn yr un modd ag Adran 7 uchod, bydd cwmpas y cyfrifoldebau sydd gan y tîm nyrzio yn dylanwadu ar nifer a chymysgedd sgiliau'r sefydliad gofynnol. Yn bwysig iawn, bydd y person neilltuol yn ystyried cymysgedd sgiliau ac egwyddorion cyflwyno gofal iechyd gofalus wrth gyfrifo'r rolau sydd eu hangen ar dîm yn eu sefydliad gofynnol.

10) Cymhlethdod anghenion cleifion yn ogystal â'u hanghenion nyrzio meddygol neu lawfeddygol, fel cleifion ag anableddau dysgu.

Mae'n rhaid i'r person neilltuol ystyried anghenion holistaidd unigol cleifion yn ogystal â'r hyn y mae eu cyflwr meddygol neu lawfeddygol yn ei ddangos. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i anghenion gofal ychwanegol penodol cleifion, er enghraifft, anawsterau symudedd, nam gwybyddol neu anawsterau dysgu, gael eu hystyried wrth gyfrifo'r lefel staff nyrzio.

11) Cyflwyno'r cynnig gweithredol o ddarparu gwasanaeth yn Gymraeg heb i rywun orfod gofyn amdano.

Wrth gyfrifo'r lefel staff nyrzio, bydd angen i'r person neilltuol ddangos bod ystyriaeth benodol wedi cael ei roi i ddarparu gofal a gyflwynir trwy gyfrwng y Gymraeg, fel rhan o ofynion fframwaith strategol *Mwy na Geiriau* Llywodraeth Cymru. Gallai hyn effeithio'n arbennig ar ddefnyddio staff y sefydliad i sicrhau bod argaeledd sgiliau Cymraeg ymysg y staff ar ddyletswydd ar unrhyw adeg yn gallu adlewyrchu anghenion cleifion mewn maes clinigol penodol.

Mae rhan o'r ymagwedd driongli yn cynnwys ystyried y data sydd ar gael sydd yn cysylltu ag agweddau uchod safbwynt proffesiynol. Er enghraifft, cydymffurfio â hyfforddiant gorfodol, swyddi gwag a chyfraddau salwch, defnydd o staff dros dro, defnydd o welyau a/neu adborth myfyrwyr.

Beth yw'r dangosyddion ansawdd?

Mae rhan o'r ymagwedd driongli yn cynnwys ystyried y dangosyddion ansawdd hynny sydd yn arbennig o sensitif i ofal a ddarperir gan nyrs. Er mwyn lleihau baich mesur, dylid defnyddio dangosyddion ansawdd sydd â ffynhonnell ddata wedi ei sefydlu ac mae'r Ddeddf yn cynghori bod y person neilltuol yn ystyried y dangosyddion ansawdd canlynol gan ei fod wedi ei ganfod bod gan y rhain gysylltiad â lefelau staffio isel:

- **Cleifion yn cwmpo** – unrhyw gwmp y mae claf wedi ei brofi yn ystod eu cyfnod ar y ward;
- **Briwiau gwasgedd** - cyfanswm y briwiau gwasgedd a gafwyd yn yr ysbyty y credir eu bod wedi datblygu tra bod claf ar y ward; a
- **Gwallau meddyginiaeth** – unrhyw wall wrth baratoi, gweinyddu neu hepgor meddyginiaeth gan staff nyrsio (mae hyn yn cynnwys meddyginiaeth yn ymwneud â digwyddiadau byth).
- **Cwynion** - yn gyfan gwbl neu'n rhannol am ofal a ddarperir i gleifion gan nyrsys a wneir yn unol â'r rheoliadau cwynion.

Yn ogystal â'r dangosyddion ansawdd a restrwyd uchod, gellir ystyried dangosyddion ansawdd eraill sydd yn sensitif i'r lefel staff nyrsio yn briodol. Mae'r canllawiau statudol yn awgrymu y gellir ystyried: adborth cleifion, anghenion gofal heb eu bodloni; methiant i ymateb i ddirywiad claf; llesiant staff; gallu staff i gymryd gwyliau blynyddol; staff yn cydymffurfio â hyfforddiant gorfodol; a staff yn cydymffurfio ag adolygiadau datblygu perfformiad i gyd gael eu hystyried i fod yn berthnasol.

Sut wyf yn mesur lefelau tostrwydd cleifion?

Mae'r nyrs ward/prif nyrs yn gyfrifol am sicrhau bod yr anghenion cymdeithasol, seicolegol, ysbrydol a gofal corfforol yn cael eu hasesu a'u dosbarthu gan ddefnyddio disgrifwyr Lefelau Gofal Cymru.

Mae Lefelau Gofal Cymru yn cynnwys 5 lefel tostrwydd yn amrywio o Lefel 1 lle mae cyflwr y claf yn sefydlog ac yn rhagweladwy ac angen gofal nyrsio arferol, i Lefel 5 lle mae claf yn ansefydlog iawn ac mewn perygl o fod angen lefel ddwys o ofal nyrsio parhaus ar sail 1:1.

Mae Lefelau Gofal Cymru wedi eu crynhoi fel a ganlyn:

Lefel 5	Gofal un i un – mae angen arsylwi a goruchwyliaeth nyrsio un i un parhaus o leiaf, 24 awr y dydd.
Lefel 4	Gofal brys – mae'r claf mewn cyflwr ansefydlog ac anrhagweladwy iawn naill ai'n ymwneud â'u problem sylfaenol neu ffactorau cysylltiedig eraill sy'n gwaethygu.
Lefel 3	Gofal cymhleth – gall fod gan y claf nifer o broblemau a nodwyd, rhai sydd yn rhyngweithio, sy'n ei wneud yn fwy anodd rhagweld canlyniad unrhyw driniaeth unigol.
Lefel 2	Llwybrau gofal – mae gan y claf broblem wedi ei diffinio'n glir ond gall fod nifer fach o ffactorau ychwanegol sy'n effeithio ar y ffordd y caiff triniaeth ei darparu.
Lefel 1	Gofal arferol – mae gan y claf broblem wedi ei nodi'n glir, heb lawer o ffactorau eraill sy'n cymhlethu'r sefyllfa.

Mae rhagor o wybodaeth am sut i fesur tostrwydd cleifion a dibyniaeth gan ddefnyddio'r Lefelau Gofal yng Nghymru ar gael yn y dogfen Lefelau Gofal Cymru – Argraffiad 1 (Atodiad 3).

Cymryd rhan yn yr archwiliad chwemisol

At ddiben yr archwiliad chwemisol, mae'n rhaid i'r data gael ei gasglu yn ystod misoedd Ionawr a Mehefin am 15:00 awr bob dydd yn ystod misoedd yr archwiliad fel y nodir gan y Prif Swyddog Meddygol. Po fwyaf o ddata sy'n cael ei gasglu, ceir darlun mwy cadarn a dibynadwy o faich achos ward.

Mae'n rhaid cofnodi data ar bob claf, 7 diwrnod yr wythnos, ar gyfer y mis calendr llawn ar gyfer cyfnod yr archwiliad tostrwydd.

Mae rhagor o wybodaeth am sut i fewnbynnu a sicrhau ansawdd y data aciwtedd fel rhan o'r archwiliad dwywaith y flwyddyn ar gael yn y canllawiau sut i ddefnyddio System Monitro Gofal Iechyd (Atodiad 4).

Sut mae cyfrifiad y lefel staff nyrsio'n cael ei gofnodi?

Dylai pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth ddatblygu systemau ar gyfer cofnodi'r dystiolaeth a ddefnyddir a'r rhesymeg a ddefnyddir wrth gyfrifo'r lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Mae Atodiad 5 yn darparu rhestr wirio o'r ffactorau y mae'n rhaid eu hystyried ac mae atodiad 6 yn darparu templed ar gyfer cofnodi'r cyfrifiad a'r broses gwneud penderfyniadau a gynhaliwyd yn ystod y broses gyfrifo.

Pryd mae'r lefel staff nyrsio'n cael ei gyfrifo?

Dylai cyfrifiad chwemisol arferol y lefel staff nyrsio ddigwydd tua Mawrth/Ebrill ac Awst/Medi bob blwyddyn. Mae'r amserlen hon yn ystyried y data tostrwydd chwemisol ar draws pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion a gynhelir ym mis Ionawr a Mehefin yn ôl cyfarwyddyd Cyfarwyddwyr Gweithredol Nyrsio'r GIG a'r amser y mae'n ei gymryd i brosesu a chyhoeddi'r data.

Mae'r amserlen ganlynol yn rhoi canllaw ar gyfer cynorthwyo pob bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth i bennu cylch blynyddol y camau sy'n ofynnol o dan Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru).

Ionawr	- Archwiliad tostrwydd yn cael ei gynnal.	<p>Cyfleu a monitro data perthnasol yn ymwneud â'r dangosyddion ansawdd a'r meini prawf safbwynt proffesiynol y cytunwyd arnynt. Hefyd, adolygiad parhaus a chofnodi unrhyw amrywiaeth o'r rhestrau dyletswyddau a gynlluniwyd.</p> <p>Yn ogystal, dylai Bwrdd y bwrdd iechyd (neu'r ymdiriedolaeth) dderbyn diweddariad ysgrifenedig o lefel staff nyrsio pob ward feddygol a llawfeddygol aciwt i oedolion unigol pan fo newid defnydd / gwasanaeth wedi arwain at newid lefel staff nyrsio, neu os yw'r person neilltuol yn ystyried bod hynny'n angenrheidiol.</p> <p>(Gellir darparu'r diweddariadau i'r Bwrdd trwy is-bwyllgor dirprwyedig ffurfiol)</p>
Chwefror	- Dilysu a chymeradwyo data archwiliad tostrwydd mis Ionawr.	
Mawrth	- Data archwiliad tostrwydd Ionawr ar gael i'r byrddau lechyd. - Byrddau lechyd i ddechrau'r broses o ail-gyfrifo'r lefel staff nyrsio gan ddefnyddio'r dull triongli.	
Ebrill	- Byrddau iechyd i gwblhau'r lefel staff nyrsio. - Byrddau iechyd i gymryd yr adroddiad blynyddol i'r bwrdd datblygu a/neu'r pwyllgor cytunedig. - Byrddau iechyd i gymryd yr ailgyfrifiad dwywaith y flwyddyn o'r lefel staff nyrsio i'r bwrdd datblygu a/neu'r pwyllgor cytunedig.	
Mai	- Cyflwyniad ffurfiol o'r adroddiad blynyddol i'r Bwrdd (25E). - Diweddariad ffurfiol o'r ailgyfrifiad dwywaith y flwyddyn o'r lefel staff nyrsio yn uniongyrchol i'r Bwrdd neu drwy bwyllgor cytunedig.	
Mehefin	- Archwiliad tostrwydd yn cael ei gynnal.	
Gorffennaf	- Dilysu a chymeradwyo data archwiliad tostrwydd Mehefin.	
Awst	- Data archwiliad tostrwydd Mehefin ar gael i'r byrddau lechyd. - Byrddau lechyd i ddechrau'r broses o ail-gyfrifo'r lefel staff nyrsio gan ddefnyddio'r dull triongli.	
Medi	- Byrddau iechyd i gwblhau'r lefel staff nyrsio.	
Hydref	- Byrddau iechyd i gyflwyno'r ailgyfrifiad dwywaith y flwyddyn o'r lefel staff nyrsio i'r Bwrdd datblygiadol a/neu'r pwyllgor y cytunwyd arno.	
Tachwedd	- Cyflwyniad ffurfiol blynyddol gan y person neilltuol o lefel staff nyrsio pob ward oedolyn aciwt meddygol a llawfeddygol i Fwrdd y bwrdd iechyd (neu'r Ymdiriedolaeth).	
Rhagfyr		

NODYN: Mae'r amserlen yn nodi'r camau i'w cymryd gan bob bwrdd iechyd a bydd yn cael ei adolygu.

Beth yw'r rhesymau dros ystyried ail-gyfrifo'r Lefel Staff Nyrsio?

Cytunwyd ar y rhestr ganlynol o ffactorau gan Grŵp Staff Nyrsio Cymru Gyfan fel rhesymau i annog byrddau / ymddiriedolaethau iechyd i ystyried a ddylid ail-gyfrifo lefelau staff nyrsio y tu allan i'r broses gyfrifo ddwywaith y flwyddyn. Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr a gellir ystyried ffactorau eraill hefyd:

- Adrodd eithriadol gan brif nyrs y ward;
- Anallu hirdymor i gynnal y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd;
- Newid pwrpas a/neu broffil y ward (e.e. cynnydd mewn gwelyau, newid i'r amgylchedd, newid o lawdriniaeth orthopedig i lawfeddygaeth gyffredinol);
- Newid proffil y cleifion (e.e. lefelau tostrwydd, arbenigedd clinigol);
- Newid sylweddol yn sgil a/neu brofiad staff nyrsio;
- Pryderon yn codi o adolygu dangosyddion ansawdd, cwynion a/neu ddigwyddiadau diogelu;
- Defnydd uchel a/neu gyson o staff/gweithwyr banc/asiantaeth/dros dro;
- Defnydd cyson o brif nyrs ward o fewn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd;
- Digwyddiad/ymchwiliad difrifol;
- Pryderon staff nyrsio wedi'u codi gan yr Ombwdsmon/Crwner/HIW; a
- Profiad/adborth negyddol gan gleifion yn gyson.

Cynnal y lefel staff nyrsio.

Pa gamau a gymerir i gynnal y lefel staff nyrsio?

Dylai byrddau iechyd/ymddiriedolaethau sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i gynnal y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion ar sail sifft a hirdymor.

Mae'r camau rhesymol y dylid eu cymryd ar lefelau corfforaethol, strategol (Bwrdd Iechyd / GIG) a lefelau gweithredol i gynnal lefelau staff nyrsio fel a ganlyn:

Camau cenedlaethol

- Rhannu a meincnodi data corfforaethol;

Camau corfforaethol strategol

- Cynllunio'r gweithlu ar gyfer cyflenwad parhaus o staff gofynnol a aseswyd gan ddefnyddio System Gynllunio Cymru;
- Recriwtio gweithredol yn brydlon ar lefel leol, ranbarthol, genedlaethol a rhyngwladol;
- Strategaethau cadw staff sy'n cynnwys ystyried canlyniadau Arolwg Staff GIG Cymru;
- Strategaethau lles yn y gwaith sy'n cefnogi nyrsys i gyflawni eu rolau;
- Sicrhau bod gofynion strategol y Ddeddf yn cael eu hymgorffori ym mhroses IMTP/cynllunio blynyddol y sefydliad;
- Polisiâu a gweithdrefnau'r gweithlu sy'n cefnogi rheoli staff yn effeithiol
- Fframwaith rheoli risg sefydliadol cadarn;

Camau gweithredol

- Defnyddio staff dros dro o fanc nyrsio sy'n briodol i'r gymysgedd sgiliau a nodir yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd;
- Defnyddio staff dros dro o asiantaeth nyrsio sy'n briodol i'r gymysgedd sgiliau a nodir yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd;
- Defnyddio staff o ardaloedd eraill yn y sefydliad dros dro;

- Cau gwelyau dros dro;
- Ystyried newidiadau i lwybr y claf.

Cydnabyddir bod ar adegau, gellir amrywio'n briodol ar y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd mewn ymateb i asesiad o dostrwydd cleifion ar draws y bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylai'r nyrs ward/prif nyrs a'r uwch nyrs asesu'r sefyllfa'n barhaus a dylai pob bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth ddatblygu system ar gyfer cadw'r person neilltuol wedi ei arfarnu'n ffurfiol. Bydd hyn yn galluogi'r person neilltuol i ystyried a oes angen ailgyfrifo'r lefel staff nyrsio. Yn y sefyllfa hon, dylid gwneud cofnod ac adolygu'r amgylchiadau.

Yn olaf, dylid nodi, o dan adran 25A o'r Ddeddf, bod dyletswydd ar fyrddau ac ymdiriedolaethau iechyd i ddarparu digon o nyrsys i ganiatáu amser iddynt ofalu am gleifion mewn modd sensitif lle bynnag mae gwasanaethau nyrsio yn cael eu darparu neu eu comisiynu. Felly, dylai'r cyfrifoldeb holl-gyffredinol hwn arwain penderfyniadau ar ddyrannu staff nyrsio ar draws yr holl wasanaethau nyrsio yn y sefydliad.

Beth ddylid ei gynnwys o fewn Fframwaith Gweithredu'r byrddau iechyd?

Mae Atodiad 7 yn rhoi arweiniad i fyrddau/ymdiriedolaethau iechyd ar y wybodaeth y gellid ei chynnwys o fewn fframweithiau gweithredu'r sefydliad. Dylai'r fframwaith hwn gynnwys yr holl gamau rhesymol y cytunwyd arnynt yn genedlaethol y dylid cyfeirio atynt hefyd o fewn polisi cynyddol y Bwrdd a chynlluniau wrth gefn busnes.

Pa gofnodion o'r lefel staff nyrsio sydd eu hangen?

Dylai pob bwrdd iechyd/ymdiriedolaeth sefydlu systemau lle gallant adolygu a chofnodi bob tro y mae nifer y staff nyrsio a ddefnyddir yn amrywio o'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd. Dylai'r systemau hyn gynnwys y camau rhesymol a gymerir i gynnal y lefel staff nyrsio a mecanwaith ar gyfer cofnodi'r defnydd o staff dros dro, yn cynnwys staff banc ac asiantaeth; a'r adegau pan fydd staff nyrsio'n cael eu symud dros dro o feysydd clinigol/dyletswyddau eraill yn y sefydliad er mwyn cefnogi'r lefel staff nyrsio ar ward.

Ar adegau, gallai'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd fod wedi ei hamrywio'n briodol mewn ymateb i asesiad o dostrwydd cleifion ar draws y system a safbwynt broffesiynol y nyrs ward/prif nyrs. Fel rhan o'r cofnod, mae angen rhesymeg i bennu a yw'r amrywiaeth hwn wedi effeithio, naill ai'n gadarnhaol neu'n negyddol, er enghraifft, ar brofiad y claf neu'r defnydd gofalus o adnoddau.

Dylid defnyddio'r cofnod fel rhan o'r dystiolaeth i gefnogi ailgyfrifiad chwemisol arferol y lefel staff nyrsio, a bydd hefyd yn rhoi tystiolaeth i gefnogi'r angen i ailgyfrifo'r lefel staff nyrsio ar adegau eraill os oes angen. Yn ogystal, bydd y casgliadau a ddaw o'r gofnodion hyn yn llywio'r adroddiadau i'r Bwrdd a Llywodraeth Cymru.

Sut bydd staff yn gwybod eu bod yn gwneud yr hyn sydd angen iddynt ei wneud i gyfrannu at gynnal y lefel staff nyrsio?

Ar lefel unigol, dylai pob person nyrsio cofrestredig sydd yn gysylltiedig â gwaith yn ymwneud â'r Ddeddf sicrhau, trwy'r gwaith hwn, eu bod yn cynnal gofynion Côd y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (2015) sy'n gofyn i'r holl gofrestrwyr bob amser flaenoriaethu pob, ymarfer yn effeithiol, cynnal diogelwch a hyrwyddo proffesiynoldeb ac ymdiriedaeth.

Fodd bynnag, mae'r canllawiau gweithredol yn ei wneud yn glir bod y systemau i gael eu defnyddio ar gyfer cyfrifo a chynnal y lefel staff nyrsio yn gymhleth ac yn amlweddol. Mae hefyd yn dangos yn glir bod yr atebolrwydd ar gyfer y systemau hyn gyda swyddogion a staff ar sawl lefel ym mhob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth.

Mae'r Ddeddf yn gofyn i bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth fod wedi sefydlu systemau i hysbysu cleifion am y lefelau staff nyrsio ar gyfer pob ward. Yn ogystal, cynghorir bod pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yn sefydlu systemau i hysbysu ei holl staff am y Ddeddf a'r camau y mae'r timau sy'n gyfrifol am y wardiau meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn eu cymryd i sicrhau bod y lefel staff nyrsio'n cael ei gynnal.

Yn ogystal, anogir pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yn benodol i sefydlu systemau ar gyfer sicrhau bod staff pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion yn cael eu hysbysu ynghylch, ac yn cael cymorth i ddeall y gwaith i sicrhau cydymffurfio'n llawn â'r Ddeddf yn fras yn y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth, ac yn benodol yn eu ward. Dylai'r systemau hyn gynnwys sut y caiff y wybodaeth ganlynol ei rhannu:

- Yr hyn y mae data (archwiliad tostrwydd) Lefelau Gofal Cymru yn ei ddangos am dostrwydd cleifion ar bob ward;
- Yr hyn y mae'r data dangosydd ansawdd yn ei ddangos am ofal sensitif o gleifion ar bob ward; ac
- Unrhyw ddata arall e.e. cyfraddau absenoldeb salwch neu gyfraddau defnyddio banc neu asiantaeth a ddefnyddir i lywio safbwynt proffesiynol y person neilltuol.

Bydd angen i hyn egluro'r hyn y mae'r data yn ei adlewyrchu am y ward y mae'n cyfeirio ati.

Dylai'r systemau hyn hefyd gynnwys ystyriaeth o'r ffordd y mae gwybodaeth ynghylch pa mor dda y mae tîm y ward yn ei wneud yn cynnal y lefel staff nyrsio yn cael ei rannu gyda'r tîm.

Dylid disgrifio systemau'r bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth i gefnogi'r cyfathrebiadau a anogir uchod yn fframwaith gweithredol y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth.

Mae gwaith cenedlaethol wedi cael ei wneud i gefnogi pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth i fabwysiadu ymagwedd unwaith ar gyfer Cymru trwy ddyfeisio taflen wybodaeth yn rhestru cwestiynau cyffredin ar gyfer staff (Atodiad 8).

Beth fydd yn digwydd os na fydd y lefel staff nyrsio'n cael ei gynnal?

Y byrddau iechyd/ymddiriedolaethau ar lefel weithredol sy'n gyfrifol am gydymffurfio â'r Ddeddf. Bydd unrhyw ddiffyg cydymffurfio yn cael ei ystyried yn unol â'r *Trefniadau Dwysau ac Ymyrryd ar y Cyd* sydd wedi bod mewn bodolaeth er 2014. Yn unol â'r trefniadau hyn, mae Llywodraeth Cymru'n cyfarfod â Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ddwywaith y flwyddyn i drafod sefyllfa gyffredinol pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth. Ystyrir ystod eang o wybodaeth a deallusrwydd er mwyn cynghori ar y statws dwysau, unrhyw faterion a sicrhau eu bod yn cael eu datrys yn effeithiol. Byddai diffyg cydymffurfio â darn o ddeddfwriaeth fel Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) yn cael eu hystyried yn unol â'r trefniadau hyn.

Sut rydym yn hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrzio?

Yn unol â gofynion y Ddeddf a'r canllawiau statudol, mae'n ofynnol ar bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrzio trwy ddangos y lefel staff nyrzio ar gyfer y ward a dylent hefyd hysbysu cleifion ynghylch y dyddiad y cyflwynwyd y lefel at eu Bwrdd.

Mae gwaith cenedlaethol wedi cael ei wneud i ddatblygu templed (Atodiad 9) a fyddai, os caiff ei ddefnyddio i ddangos y wybodaeth sy'n benodol i bob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol, yn galluogi pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth i fodloni gofynion paragraffau 20-25 o'r canllawiau statudol. Disgwylir i bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth bennu sut caiff y wybodaeth a ddangosir ar y templed ei diweddarau'n lleol a byddai'n briodol i'r broses a gyfunwyd gael ei chynnwys yn y fframwaith weithredu. Yn ogystal, mae'n ofynnol ar bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth sicrhau bod y wybodaeth a roddir i gleifion hefyd ar gael yn Gymraeg er mwyn cydymffurfio â Safonau'r Gymraeg.

Mae gwaith cenedlaethol hefyd wedi cael ei wneud i gefnogi pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth i fabwysiadu ymagwedd unwaith ar gyfer Cymru trwy ddyfeisio taflen wybodaeth yn rhestru cwestiynau cyffredin i gynorthwyo staff i roi gwybodaeth gywir i gleifion am y Ddeddf (Atodiadau 10 ac 11).

Gall rhai wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol ar gyfer oedolion ddewis darparu gwybodaeth ychwanegol am y lefel staff nyrzio, uwchlaw'r gofynion gwybodaeth craidd a nodir yn y Ddeddf a'r canllawiau statudol. Gallai hyn fod yn arbennig o briodol, er enghraifft, pan fydd o gymorth i gleifion ac ymwelwyr ddeall natur amlddisgyblaethol ehangach y tîm gofal iechyd.

Atodiadau

Atodiad 1: Canllawiau statudol

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016

Canllawiau Statudol

Atodiad 2: Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016

Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016

i

Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016

CYNNWYS

- 1 Lefelau staff nyrso
- 2 Cychwyn
- 3 Enw byr

Lefelau Gofal Cymru

Argraffiad 1

Atodiad 5: Ffactorau y mae'n rhaid eu hystyried yn ystod y broses gyfrifo.

Cyffredinol

- Adnabod wardiau
- Y cyfnod a archwiliwyd
- Naratif gweithredol
- Cymysgedd y baich achosion
- Rhestr ddyletswyddau cyffredol - oriau targed y dydd, gwir ddefnydd, sefydliad mewn WTE
- Cyfradd cyflawniad dyddiol y rhestr
- Cyflawniad cyffredinol

Tostrwydd y cleifion

- Tostrwydd cleifion yn defnyddio offeryn Lefelau Gofal Cymru
- Oriau gofal fesul claf y dydd (cyfartaledd)

Dangosyddion Ansawdd

- Cwyn - os yw'r defnydd yn cael ei sbarduno bydd angen naratif cyffredinol ynghylch a oedd unrhyw effeithiau ar gleifion yn ymwneud ag argaeledd staff e.e. efallai fydd ddim.
- Gwallau meddyginiaeth
- Cwympiadau
- Ardaloedd o pwysedd

Dyfarniad Proffesiynol

- Llif Cleifion - disgrifiad cyffredinol o weithgaredd gan gynnwys cleifion, asesu, hebryngwyr, mynychwyr wardiau ac ati.
- Amgylchedd - nifer y gwelyau, ciwbiclau, baeau, gosodiad cyffredinol ac offer.
- Cymysgedd o arbenigeddau ac achosion - naratif cyffredinol i ddisgrifio'r arbenigedd clinigol a'r baich achosion.
- Pwysau gweithredol - disgrifiad cyffredinol o'r pwysau yn ystod y cyfnod archwilio, newidiadau yn y llwyth gwaith, cleifion sylweddol e.e. anghenion clinigol, cymdeithasol, diwylliannol unigryw.
- Llwyth gwaith
- Cymorth i fyfyrwyr
- Mynediad at MDT
- Cymysgedd sgiliau staff - cymwysterau, cymwyseddau, sgiliau a phrofiad y nyrsys sy'n darparu gofal i gleifion.
- Trosiant staff - swyddi gwag cyffredol
- Defnyddio staff atodol - effaith defnyddio staff dros dro ar lefel staff nyrsio
- Hyfforddiant a datblygiad - gofynion hyfforddi gorfodol a galluogi staff nyrsio i gael yr amser i dderbyn yr hyfforddiant priodol

Crynodeb

Argymhelliad - i ystyried:

- 1) Unrhyw ddeunyddiau cyfeirio gan gynnwys gofynion technegol neu reoleiddiol sy'n ymwneud ag arbenigedd a defnydd staff.
 - 2) yr angen am gynllun gweithredu - disgrifiad amlinellol o'r cynllun a chyfeiriad at ddogfen ar wahân (rhan o dystiolaeth)
- Amserlen ddiwygiedig - oriau targed y dydd
 - Cyfranogiad a chytundeb yn y broses gyfrifo - rheolwr ward, uwch nyrs, person dynodedig.
 - Dyddiad cyfrifiad y person dynodedig.

- Dyddiad adolygu - rhagosodiad mewn cyfnodau archwilio cenedlaethol neu gallai fod yn gynt os bydd materion yn cael eu nodi

Atodiad 6: Cofnodi ymagwedd driongllog tuag at adolygu lefel staff nyrsio

Cyfnod a Adolygwyd

o [] i []

Rhestr Ddytsetsyddau a Gynlluniwyd (cynigiwyd ar ôl yr adolygiad)

	SUL	LLUN	MAW	MER	IAU	GWE	SAD
Nifer y gweilyau							
RN							
HCSW							
RN							
HCSW							
RN							
HCSW							

Nifer y bobl fesul sifft

Bore (LD)

Prynhawn

Nos (LN)

Rhestr Ddytsetsyddau a Gynlluniwyd WTE

Rhestr Ddytsetsyddau a Gynlluniwyd WTE

Dyrchafiad + Uwch / Prif Nyrs

26.9% + 1WTE = WTE

Cyfredol [] Goruchwyliol

Cyfanswm y Staff WTE []

Crynodeb o'r Canlyniad

Dyddiad

Dyddiad

Dyddiad

Cynrychiolydd Ariannol

Cynrychiolydd y Gweithlu

Cyfarwyddwr Cyllid

Cyfarwyddwr y Gweithlu

Bwrdd Iechyd/ymddiriedolaeth

Enw'r Ward

Sefle

Rhestr Ddytsetsyddau a Gynlluniwyd (Cyfredol)

	SUL	LLUN	MAW	MER	IAU	GWE	SAD
Nifer y gweilyau							
RN							
HCSW							
RN							
HCSW							
RN							
HCSW							

Nifer y bobl fesul sifft

Bore (LD)

Prynhawn

Nos (LN)

offeryn cynllunio'r gweithlu

Dangosyddion Ansawdd

safbwynt profesiynol

Awdurdod

Ward / Gwasanaeth

Uwch / Prif nyrs

Cyf./Adranol Nyrs

Rheolwr Gweithredol

Bwrdd/Gwe

Person neituaol

Cyfarwyddwr Gweithredoladau

Atodiad 7: Gofynion o fewn y Fframwaith Gweithredol

Bwriad y fframwaith hwn yw: cefnogi'r cyfrifo a chynnal lefelau staffio nyrsio; amlinellu'r rolau a chyfrifoldebau'r gweithwyr proffesiynol allweddol; ac enwi'r camau y bwriedir eu cymryd i adolygu, cofnodi, adrodd ac uwch-gyfeirio lle nad yw lefelau staff nyrsio yn cael eu cynnal.

Gwybodaeth
Dyddiad cynhyrchu a llofnodi'r ddogfen
Dyddiad / amllder y ddogfen i'w hadolygu
Pwrpas y ddogfen
Cyfeiriad at y gweithwyr proffesiynol sy'n dod o dan y ddogfen (Gweithlu, Gweithrediadau a Chynllunio, nyrsio, cyllid), eu rolau a'u cyfrifoldebau
Proses ar gyfer cyfrifo'r lefel staff nyrsio (triongli)
Systemau i adolygu a chofnodi gwyriad oddi wrth y rhestr arfaethedig
Camau i gymryd pob cam rhesymol er mwyn cynnal lefel staff nyrsio (gan gynnwys camau gweithredol, strategol a chenedlaethol)
Camau i'w cymryd, a chan bwy, i sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i gynnal lefel staff nyrsio ar sail tymor hir a sifft fesul sift
Cofnodi ac uwch-gyfeirio pryderon pan na allant gynnal lefel staff nyrsio
Cyfeiriad at ddogfennau allweddol (Canllawiau Statudol, Canllawiau Gweithredol)
Camau a gymerwyd o dan adran 25A
Polisi dwysâd
Fframwaith gweithredol wedi'i gynnwys ym mholisi dwysáu a chynlluniau busnes y Bwrdd.
Trefniadau i hysbysu cleifion am lefel staff nyrsio

Atodiad 8: Cwestiynau cyffredin ar gyfer staff ar wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion.

Beth mae Deddf Lefel Staff Nyrzio (Cymru) 2016 yn ei olygu i fi fel aelod o staff ar ward feddygol neu lawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion?

Cwestiynau Cyffredin

Beth yw'r Ddeddf Lefel Staff Nyrzio (Cymru) 2016?

Daeth Deddf Lefel Staff Nyrzio (Cymru) 2016 i rym ym Mawrth 2016. Mae'r Ddeddf yn golygu bod gan y byrddau iechyd/ymddiriedolaeth:

- ddyletswydd gyfreithiol i sicrhau lefel briodol o staff nyrzio ym mhob lleoliad;
- dyletswydd gyfreithiol i gyfrifo a chynnal y lefel briodol o staff nyrzio ar wardiau meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion; a
- dyletswydd gyfreithiol i adrodd ar gydymffurfio â gofynion staffio a gweithredu os nad yw lefelau staff nyrzio'n cael eu cynnal.

Beth mae lefel staff nyrzio'n ei olygu?

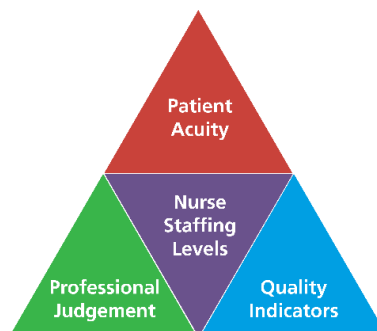
Y lefel staff nyrzio yw nifer y staff sydd eu hangen gan ward i alluogi'r tîm i ddarparu gofal i'r cleifion mewn ffordd sydd yn ystyried anghenion nyrzio hollstaidd y cleifion i gyd. Mae hyn yn cynnwys y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd a'r sefydliad gofynnol.

Sut mae'r lefel staff nyrzio ar gyfer ward yn cael ei benderfynu?

Yng Nghymru rydym yn defnyddio nifer o offer i asesu'r hyn y dylai'r lefel staff nyrzio fod ar gyfer wardiau gwahanol.

Mae'r lefel staff nyrzio'n amrywio o ward i ward, yn dibynnu ar nifer y cleifion a'r math o nyrzio sydd ei angen ar y cleifion hynny. Er enghraifft: gallai wardiau llawfeddygol gael mwy o gleifion ar y ward sydd yn cael llawdriniaeth rhwng Dydd Llun a Dydd Gwener ac felly mae mwy o staff ar ddyletswydd yn ystod yr wythnos o'i gymharu â'r penwythnos; neu gallai fod gan rai wardiau fwy o staff ar ddyletswydd lle mae ymgynghorwyr yn dod o gwmpas.

Mae'n rhaid i bob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yng Nghymru gyfrifo nifer y nyrsys sydd eu hangen i ddarparu gofal sy'n canolbwyntio ar y claf trwy ddefnyddio ymagwedd drionglog sydd yn dod â thair ffynhonnell wybodaeth ynghyd. Yng Nghymru, rydym yn gwneud hyn trwy:

- ddefnyddio offeryn o'r enw "Lefelau Gofal Cymru", sydd yn cynnwys 5 lefel tostrwydd yn amrywio o Lefel 1 lle mae cyflwr y claf yn sefydlog ac y gellir ei

ragweld, sydd yn gofyn am ofal nyrsio arferol, i Lefel 5 lle mae'r claf yn gwbl ansefydlog ac mewn perygl, sydd yn gofyn am lefel ddwys o ofal nyrsio parhaus ar sail 1:1. Mae'r brif nyrs yn gyfrifol am sicrhau bod yr anghenion gofal cymdeithasol, seicolegol, ysbrydol a chorfforol yn cael eu hasesu a'u dosbarthu gan ddefnyddio'r disgrifwyr yn Lefelau Gofal Cymru;

- edrych ar y dangosyddion ansawdd sydd yn arbennig o sensitif i ofal a ddarperir gan nyrs. Dylai hyn gynnwys: cleifion yn cwmpo; briwiau gwasgedd a gafwyd yn yr ysbyty; gwallau meddyginiaeth; a chwynion. Yn ogystal â'r rhain, gellir ystyried unrhyw ddangosyddion ansawdd eraill yr ystyrir yn briodol ar gyfer ward; a
- cymhwys safbwynt proffesiynol yr uwch nyrsys sydd yn adnabod y wardiau a lefelau angen cleifion. Rydym yn ystyried nifer y nyrsys cofrestredig ar ddyletswydd ar bob ward yn ogystal â lefel y sgiliau nyrsio, cymwyseddau a phrofiad y nyrsys; effaith staff dros dro; trosiant a deiliadaeth gyffredinol gwelyau; cyflwr ffisegol a threfn y ward; gofynion myfyrwyr a dysgwyr; unrhyw swyddogaethau gweinyddol a wneir gan y tîm; cymhlethdod anghenion y cleifion yn cynnwys anghenion diwylliannol a chyfranogiad amlddisgyblaethol yn y gofal; a darpariaeth gofal trwy gyfrwng y Gymraeg.

Pa mor aml bydd y lefel staff nyrsio'n cael ei adolygu?

Bydd pob bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth yn adolygu'r lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward:

- bob chwe mis;
- os bydd rhywbeth yn newid ar y ward, er enghraifft, os oes newid yn y grŵp o gleifion sydd yn derbyn gofal ar y ward neu nifer y gwelyau sy'n cael eu defnyddio ar y ward; neu
- os yw'r tîm nyrsio o'r farn bod angen cynnal adolygiad am unrhyw reswm.

Cyflwynir y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward i'r Bwrdd yn flynyddol, a rhoddir diweddariad ysgrifenedig ar unrhyw achlysur pan ystyrir hynny'n angenrheidiol i newid y lefel staff nyrsio am unrhyw reswm.

Pwy sy'n gyfrifol am benderfynu beth ddylai'r lefel staff nyrsio fod ar gyfer pob ward?

Gwneir y penderfyniad ynghylch y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward gan y person neilltuol yn y pen draw (y Cyfarwyddwr Nyrsio fel arfer) ar ran y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth, ond gwneir y penderfyniad yn dilyn trafodaethau gyda'r tîm nyrsio sy'n gyfrifol am y ward, yn cynnwys y nyrsys ar y ward a rheolwr y ward.

Sut mae byrddau iechyd/ymddiriedolaeth yn sicrhau bod y lefel staff nyrsio ar gyfer ward yn cael ei gynnal?

Bydd y brif nyrs yn sicrhau bod nifer y staff ar ddyletswydd yn adlewyrchu'r hyn y dylai'r lefel staff nyrsio fod ar gyfer bob dydd ar gyfer y ward honno a byddant yn hysbysu'r uwch nyrs os oes unrhyw fylchau.

Caiff gwybodaeth am nifer y nyrsys a'r staff gofal a ddylai fod yn gweithio ar bob sifft ei harddangos ar bob ward.

Mae'r tîm nyrsio'n adolygu ac yn cofnodi'r amserau y gwnaeth nifer y nyrsys oedd ar ddyletswydd amrywio o'r lefel staff nyrsio a pha gamau a gymerwyd mewn ymateb i hyn. Bydd y tîm nyrsio hefyd yn ystyried a oedd peidio cynnal y lefel staff nyrsio wedi cael unrhyw effaith ar y gofal a ddarparwyd i'r cleifion ar y ward ar y pryd.

Os oes digwyddiadau neu chwynion am ofal a ddarperir gan nyrs yn cael eu cofnodi trwy systemau adrodd ynghylch digwyddiadau'r byrddau iechyd/ymddiriedolaeth, bydd a wnaeth peidio cynnal y lefel staff nyrsio gyfrannu at y digwyddiad/cwyn yn cael ei ystyried.

Beth sy'n digwydd ar y ward pan fydd bwlch o ran staffio?

Ceir adegau pan fydd y rhestr ddyletswyddau a ddefnyddir yn amrywio o'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd fel y nodir yn y lefel staff nyrsio oherwydd salwch annisgwyl staff neu resymau eraill y tu hwnt i'n rheolaeth ni.

Dylai byrddau iechyd/ymddiriedolaethau sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i gynnal y lefel staff nyrsio ar gyfer pob ward cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion ar sail sifft ac yn yr hirdymor.

Ar adegau, gall y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd gael ei amrywio'n briodol mewn ymateb i asesiad o dostrwydd cleifion ar draws y system a safbwynt proffesiynol y strwythur rheoli nyrsys. Yn y tymor byr, efallai fydd yn rhaid i nyrsys ar y ward flaenoriaethu gofal cleifion er mwyn cynnal diogelwch cleifion.

Beth mae'n ei olygu os oes mwy o staff nag sy'n ofynnol yn unol â'r lefel staff nyrsio ar ddyletswydd ar sifft?

Mae'r nyrs sy'n gyfrifol, rheolwr y ward a'r nyrs uwch yn asesu anghenion y cleifion ar y ward yn barhaus, a gall mwy o staff ar ddyletswydd ar y ward fod oherwydd cynnydd yn anghenion gofal cleifion, er enghraifft, lle gall fod angen gofal nyrsio un i un ar glaf, lle mae grŵp o gleifion angen cymorth uwch, neu lle mae cyflwr claf wedi gwaethygu.

Beth sy'n digwydd os nad yw'r lefel staff nyrsio'n cael ei gynnal?

Y bwrdd iechyd/ymddiriedolaeth ar lefel weithredol sy'n atebol am gydymffurfio â'r Ddeddf. Byddai peidio cydymffurfio â darn o ddeddfwriaeth fel Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) yn cael ei ystyried yn unol â'r Trefniadau Dwysau ac Ymyriad ar y Cyd sydd wedi bodoli er 2014.

Ble alla i gael rhagor o wybodaeth?

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y byrddau iechyd. Fframwaith gweithredol ac o fewn y Canllawiau Gweithredol a'r Canllawiau Statudol sydd ar gael ar wefan y byrddau iechyd neu drwy wefan 1000 Bywydau. O fewn pob bwrdd iechyd mae arweinydd gweithredol a fydd yn rhoi arweiniad a chefnogaeth i staff.

Atodiad 9: Tabled ar gyfer hysbysu cleifion ynghylch y lefel staff nyrsio

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Staff Nyrsio
Nurse Staffing

Enw'r Ward

Mae'n ofynnol ar y bwrdd iechyd i sicrhau bod cleifion yn cael gwybod beth yw'r lefel staff nyrsio ar bob ward feddygol a llawfeddygol aciwt ar gyfer oedolion a'r dyddiad cafodd y lefel staff nyrsio ei gyflwyno i'r Bwrdd.

SEFYDLIAD GOFYNNOL

(Nifer y staff nyrsio sydd eu hangen)

Dyddiad cyflwyno'r lefel
staff nyrsio i'r Bwrdd

Nifer y staff (nyrsys cofrestredig [RN] a gweithwyr cymorth gofal iechyd [HCSW]) sy'n ofynnol ar bob shift i gyflawni'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd.

		Llun	Maw	Mer	Iau	Gwen	Sad	Sul
Cynnar	RN							
	HCSW							
Hwyr	RN							
	HCSW							
Nos	RN							
	HCSW							

Yn ogystal â'r rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd, efallai y gwelwch staff gofal iechyd eraill ar y ward sy'n ymgymryd â thasgau penodol i gefnogi'r gwaith o ddarparu gofal cleifion. Er enghraifft, ffisiotherapydd neu gynorthwydd adsefydlu.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau neu adborth, cysylltwch â phrif nyrs y ward. Mae taflen wybodaeth o Gwestiynau Cyffredin ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg.

Atodiad 10: Cwestiynau cyffredin ar gyfer cleifion

Beth mae Deddf Lefel Staff Nyrsio (Cymru) 2016 yn ei olygu i mi fel claf?

Cwestiynau Cyffredin

1) Beth yw'r Ddeddf Lefel Staff Nyrsio (Cymru) 2016?

Daeth y Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio yn gyfraith yng Nghymru ym mis Mawrth 2016 ac mae'n gosod dyletswydd ar fyrddau ac ymddiriedolaethau iechyd Cymru i sicrhau bod nyrsys yn cael digon o amser i ofalu am gleifion. Mae dyletswydd gyntaf y Ddeddf yn berthnasol i unrhyw leoliadau lle mae gofal nyrsio yn cael ei ddarparu neu ei gomisiynu. Dim ond i wardiau cleifion mewnol meddygol a llawfeddygol aciwt oedolion y mae'r ail ddyletswydd yn berthnasol; fodd bynnag, mae gan Weinidogion Cymru bwerau o fewn y Ddeddf i gymhwyso'r ddyletswydd i leoliadau eraill pan sefydlir offer cynllunio gweithlu seiliedig ar dystiolaeth ar gyfer yr ardaloedd hynny.

2) Beth mae lefel staff nyrsio'n ei olygu?

Nifer y staff nyrsio sydd eu hangen i ddarparu gofal diogel a phriodol i gleifion. Yn ogystal â'r staff nyrsio, efallai y gwelwch staff gofal iechyd eraill ar y ward sy'n ymgymryd â thasgau penodol i gefnogi cyflwyno gofal i gleifion. Er enghraifft, ffisiotherapydd neu gynorthwydd adsefydlu.

3) Sut mae'r lefel staff nyrsio ar gyfer ward yn cael ei benderfynu?

Mae lefel staff nyrsio yn amrywio o ward i ward, yn dibynnu ar nifer y cleifion a'r math o nyrsio sydd ei angen ar gleifion. Rydym yn dwyn ynghyd dair ffynhonnell o wybodaeth: barn broffesiynol y nyrsys; pa mor sâl neu ddibynnol yw'r cleifion; a diogelwch ac ansawdd y gofal a ddarperir gan bob ward.

4) Pwy sy'n gyfrifol am benderfynu beth ddylai'r lefel staff nyrsio fod ar gyfer pob ward?

Y Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio sy'n gyfrifol am benderfynu ar lefel staff nyrsio yn dilyn trafodaethau gyda'r tîm nyrsio sy'n gyfrifol am bob ward.

5) Pa mor aml y bydd lefel staff nyrsio yn cael ei hadolygu?

Dylid adolygu lefel staff nyrsio pob ward digwydd bob 6 mis; os bydd rhywbeth yn newid ar y ward (e.e. - nifer y gwelyau sy'n cael eu defnyddio); neu os yw'r tîm nyrsio yn meddwl bod angen cynnal adolygiad.

6) Sut mae'r lefel staff nyrsio yn cael ei gynnal?

Bydd y nyrs â gofal yn cynllunio rhestr staffio sy'n ceisio sicrhau bod nifer y staff ar ddyletswydd yn adlewyrchu'r lefel staff nyrsio ofynnol a bydd yn cysylltu â'r rheolwr nyrsio pan fydd bwlch yn y lefel staffio. Weithiau, gellir newid y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd o ganlyniad i asesiad o anghenion cleifion; byddai hyn yn seiliedig ar farn broffesiynol y tîm nyrsio.

Os oes bylchau yn y rhestr ddyletswyddau a gynlluniwyd neu os oes angen staff nyrsio ychwanegol gellid cyflogi gweithwyr dros dro o fanc neu asiantaeth nyrsio os oes angen i gynnal lefel staff nyrsio i sicrhau y darperir gofal diogel a phriodol.

7) Sut ydw i'n cael rhagor o wybodaeth?

Mae'r Lefel Staffio Nyrsio ar gyfer pob ward feddygol a llawfeddygol aciwt i oedolion yn cael ei harddangos ar y ward. Lluniwyd taflen wybodaeth ar gyfer cleifion. Os oes gennych unrhyw gwestiynau a/neu bryderon ynghylch lefelau staff nyrsio ar y ward hon, gofynnwch am gael siarad â Rheolwr y Ward neu'r Brif Nyrs.

Atodiad 11: Cwestiynau hawdd eu darllen i gleifion

Hawdd ei Ddeall

Am lefelau staff nyrso

Beth mae Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016 yn ei feddwl imi?

Dyma fersiwn hawdd ei ddeall o **'Beth mae Deddf Lefelau Staff Nyrso (Cymru) 2016 yn ei olygu imi fel claf ar ward Feddygol neu Lawfeddygol Dwys i Oedolion? – Cwestiynau Cyffredin'** GIG Cymru.

Ionawr 2019

Sut i ddefnyddio'r ddogfen yma

Dyma fersiwn hawdd ei ddeall. Mae'r geiriau a beth maen nhw'n feddwl yn hawdd i'w deall a'u darllen

Efallai y byddwch angen cefnogaeth i ddarllen a deall y ddogfen yma. Gofynnwch i rhywun rydych chi'n eu hadnabod i'ch helpu chi.

Lle mae'r ddogfen yn dweud **ni** mae hyn yn meddwl **GIG Cymru**.

Cafodd y ddogfen yma ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**.

Beth mae lefelau staff nyrzio yn ei feddwl?

Lefelau staff nyrzio ydy'r nifer o nyrsus sydd eu hangen i edrych ar ôl cleifion yn gywir ac yn ddiogel..

Efallai y byddwch yn gweld staff gofal iechyd eraill yn gweithio yn y wardiau Er enghraifft, ffisiotherapyddion sydd yn helpu pobl i symud o gwmpas.

Beth ydy Deddf Lefelau Staff Nyrzio (Cymru) 2016?

Daeth y **Ddeddf Lefelau Staff Nyrzio (Cymru) 2016** yn gyfraith yng Nghymru ym mis Mawrth 2016.

Mae'n meddwl bod **rhaid** i fyrddau iechyd wneud yn siŵr bod yna ddigon o nyrsus mewn wardiau ysbytai i edrych ar ôl cleifion yn ddiogel.

Sut mae'r lefelau staff nyrzio ar gyfer pob ward yn cael ei benderfynu?

Efallai bod lefelau staff nyrzio ar gyfer pob ward yn wahanol. Mae'n dibynnu ar nifer y cleifion ym mhob ward.

Mae hefyd yn dibynnu ar anghenion y cleifion. Er enghaifft, pa fath o ofal nyrzio maen nhw ei angen.

Er mwyn ein helpu ni i benderfynu faint o nyrsus sydd eu hangen ar gyfer pob ward, rydyn ni'n edrych ar 3 peth:

- beth mae'r nyrsus yn ei feddwl
- pa mor sâl ydy'r cleifion a faint o ofal maen nhw ei angen
- pa mor dda a diogel ydy'r gofal ym mhob ward.

Tudalen 4

Pwy sydd yn penderfynu beth ydy lefelau staff nyrso ar gyfer pob ward?

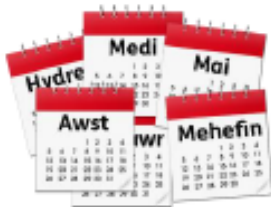
Y Cyfarwyddwr/wraig Gweithredol Nyrso sydd yn edrych ar ôl y lefelau staff nyrso ar gyfer pob ward.

Maen nhw'n siarad gyda'r fîm nyrso ym mhob ward cyn gwneud penderfyniad.

Pa mor aml fydd rhywun yn edrych ar y lefelau staff nyrso?

Fe ddylid edrych ar y lefelau staff nyrso ar gyfer pob ward:

- pob **6 mis**.

- pan mae rhywbeth yn newid yn y ward. Er enghraifft os ydy'r nifer o welyau sydd yn cael eu defnyddio yn y ward yn newid.

- os ydy'r fîm nyrso yn meddwl bod angen edrych arno eto am rhyw reswm.

Tudalen 5

Sut fydd wardiau yn gwneud yn siŵr bod ganddyn nhw'r lefelau staff nyrsio cywir?

Fe fydd y **nyrs mewn gofal** yn gwneud cynllun staffio yn ôl y nifer o staff nyrsio sydd angen bod ar y ward.

Os nad oes digon o nyrsus, fe fydd y nyrs mewn gofal yn siarad gyda'r **uwch nyrs**. Efallai bydd rhaid iddyn nhw dalu i nyrsus ychwanegol weithio yn y ward i wneud yn siŵr bod ganddyn nhw ddigon o nyrsus.

Weithiau mae'r cynllun staff yn gallu cael ei newid oherwydd bod anghenion y cleifion wedi newid. Y ffin nyrsio sydd yn penderfynu os ydy hyn yn digwydd.

Sut yw i'n gallu dysgu rhagor?

Os oes gennych gwestiynau am y lefelau staff nyrsio ar y ward yma, siaradwch os gwelwch yn dda gyda:

- Rheolwr/wraig y ward
- Prif Nyrs neu'r
- Nyrs mewn Gofal.